

การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์การใช้ภาษาเพื่อการสร้างกำลังใจใน วรรณกรรมบำบัด: ประเภทหนังสือ How to

A Study of Conceptual Metaphors in Language Use for Encouragement in Bibliotherapy: The Case of How-to Books

วรรณะรัตน์ ไชยวงศ์^{1*}, วียะดา มีศรี², พิศาพิมพ์ จันทรพรหม³ และนิตยา เอกบาง⁴

Wanthanarat Chaiwong^{1*}, Wiyada Meesri², Phisaphim Junphrom³ and Nittaya Ekbang⁴

¹ สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

² สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

³ สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่

⁴ สาขาศิลปศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง

¹ Department of Liberal Arts, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Chiang Rai

² Department of Liberal Arts, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Chiang Rai

³ Department of Liberal Arts, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Chiang Mai

⁴ Department of Liberal Arts, Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Lampang

* E-mail: cw_wattha@hotmail.com

Received July 3, 2024 Revised December 2, 2025 Accepted December 28, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เพื่อสร้างกำลังใจใน วรรณกรรมบำบัด : ประเภทหนังสือ How to ตามแนวทางภาษาศาสตร์ปริชานของ Lakoff and Johnson (1980) เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ที่ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบ โดยเก็บ ข้อมูลจากข้อความที่ปรากฏในหนังสือชุดเสริมกำลังใจ ของ วินทร์ เลียววาริณ ที่เกี่ยวกับถ้อยคำหรือข้อความ ที่แสดงถึงการสร้างกำลังใจ ด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากหนังสือ ทั้งหมด 16 เล่ม และทำการสุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 8 เล่ม รวมทั้งหมด 1,920 หน้า ผลการศึกษาพบถ้อยคำ อุปลักษณ์ จำนวนทั้งสิ้น 445 ถ้อยคำอุปลักษณ์ และพบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์เกี่ยวกับการสร้าง กำลังใจได้แก่ คือ [อุปลักษณ์ วัตถุสิ่งของ] [อุปลักษณ์ ธรรมชาติ] [อุปลักษณ์ มนุษย์] [อุปลักษณ์ ธุรกิจ/

การเงิน] [อุปลักษณ์ การศึกษา] [อุปลักษณ์ สุขภาพ] [อุปลักษณ์ ความเชื่อและศาสนา] และ [อุปลักษณ์ อาหาร] อุปลักษณ์ดังกล่าวสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับการสร้างกำลังใจ 3 ลักษณะ ได้แก่ การใช้อุปลักษณ์ในการสร้างกำลังใจโดยการใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน การใช้อุปลักษณ์ในการสร้างกำลังใจโดยการใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านแต่นำสิ่งเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดความขัดแย้งกับมโนทัศน์เดิมโดยผู้เขียนได้หยิบยกปรัชญาศาสนา คำสอน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและวิทยาการสมัยใหม่มาทำให้แปลกไปจากมโนทัศน์เดิม และการใช้อุปลักษณ์ในการสร้างกำลังใจที่เกิดจากการไข่มโนทัศน์ของผู้เขียนและถ่ายทอดไปสู่ผู้อ่าน ซึ่งการใช้อุปลักษณ์ทั้งหมดพบการถ้อยความหมายที่เป็นแบบแผนสัมพันธ์และแบบภาพสัมพันธ์ในการสร้างกำลังใจ

คำสำคัญ: อุปลักษณ์, เชิงมโนทัศน์, การใช้ภาษาเพื่อการสร้างกำลังใจ, วรรณกรรมบำบัด

Abstract

This research article aims to study the characteristics of the use of conceptual metaphors to create encouragement in therapeutic literature: How to book within the framework of Lakoff and Johnson's (1980) cognitive linguistics. The study employs a qualitative approach with descriptive analysis, supplemented by quantitative data. The data were collected from Win Lyowarin's Motivational Books series, specifically from words and expressions that convey encouragement. Using simple random sampling, 8 out of 16 books were selected, comprising a total of 1,920 pages. The findings revealed 445 metaphorical expressions related to encouragement. These metaphors were categorized into the following aspects: objects, nature, humans, business/finance, education, health, belief and religion, and food. The results demonstrate three major perspectives on encouragement: (1) metaphors that encourage by drawing on readers' prior experiences; (2) metaphors that encourage by reinterpreting readers' prior experiences in ways that create contrast or conflict with existing concepts, often integrating religious philosophy, Buddhist principles, and contemporary science; and (3) metaphors that encourage through the author's own conceptualizations, which are conveyed directly to readers. Overall, the use of metaphors reflects both epistemic and ontological dimensions in the creation of encouragement within bibliotherapeutic contexts.

Keyword: Metaphor, Conceptual, Language use for Encouragement, Bibliotherapy

บทนำ

การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมยุคปัจจุบัน อุดมรค และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดความรู้สึกผิดหวังเห็นดเหนือย หรือท้อใจได้โดยง่าย หลายคณจึงมอองหาคำแนะนำเพื่อให้มีชีวิตที่ดีขึ้น หนังสือประเภทฮาวทูเป็นหนังสือประเภทหนึ่งที่เขียนโดยนักจิตวิทยาและนักวิชาการสาขาค่าง ๆ ถือเป็นทางเลือกหนึ่งซึ่งได้รับความสนใจในการแก้ปัญหาหนี้แอด เบิร์กส์มา (Ad Bergsma) นักสังคมวิทยาชาวเนเธอร์แลนด์ จากมหาวิทยาลัยเอราสมุสรอตเทอร์ดาม (Erasmus University Rotterdam) (Bergsma, A. J Happiness Stud, 2008) ได้เขียนหนังสือชื่อว่า Do Self-help Books Help? (หนังสือฮาวทูช่วยได้จริงหรือ?) โดยได้วิเคราะห์หนังสือฮาวทูที่ขายดีที่สุดในเนเธอร์แลนด์จำนวน 57 เล่ม ประเด็นสำคัญที่เขาสรุปไว้คือ หนังสือประเภทนี้ไม่ได้ช่วยลดอาการเจ็บป่วยหรือความผิดปกติทางจิตวิทยาเท่าไร แต่สิ่งที่หนังสือประเภทนี้ช่วยได้บ้างคือ เพิ่มความเข้มแข็งให้ผู้อ่านแต่ละคณ และในบางกรณีก็ช่วยให้ทำหน้าที่ได้ดีขึ้นจริง

เนื้อหาส่วนใหญ่ของหนังสือประเภทฮาวทูมักเน้นหนักไปทางจิตวิทยา โดยชี้แนะชักชวนให้คิดเพื่อให้เกิดกำลังใจ การใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบหรืออุปลักษณ์ (Metaphor) จึงเป็นกลวิธีหนึ่งซึ่งถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการนำเสนอข้อมูล

อุปลักษณ์เป็นการนำคำไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบโดยเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งหรือเป็นการมองสิ่งหนึ่งผ่านอีกสิ่งหนึ่งที่มีคุณสมบัติหรือลักษณะที่เหมือนหรือต่างกัน การศึกษาอุปลักษณ์นั้นแตกต่างกันไปตามมโนทัศน์ของผู้ศึกษา การศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวเดิมเป็น

การศึกษารูปแบบโครงสร้างทางภาษาที่เปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นเพียงกลวิธีทางวรรณศิลป์รูปแบบหนึ่ง ที่เรียกว่าภาพพจน์ โดยมักใช้เพื่อตกแต่งถ้อยคำให้มีความสละสลวย ไพเราะ และเป็นความสามารถพิเศษเฉพาะตนหรือเป็นพรสวรรค์ของกวี ปัจจุบันการศึกษาอุปลักษณ์ได้ขยายขอบเขตความเข้าใจออกไปอย่างมาก เลคอฟ และจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980, 2003) นักภาษาศาสตร์ปริชานผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ อุปลักษณ์ที่ต่างไปจากแนวเดิมได้อธิบายว่าอุปลักษณ์ไม่ได้เป็นเพียงกลวิธีทางวรรณศิลป์ แต่เป็นการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบในชีวิตประจำวันโดยเชื่อว่าอุปลักษณ์เหล่านั้นสามารถสะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษานั้น ๆ ได้เช่น

เวลาเป็นเงิน (Time is Money)

"อย่าเสียเวลาไปกับเรื่องไร้สาระ"

"เขาลงทุนเวลากับโครงการนี้เยอะมาก"

สะท้อนมโนทัศน์ว่า เวลาเป็นทรัพยากรที่มีค่า เหมือนเงิน

การโต้ว่าก็คือสงคราม (Argument is War)

"เขาทำลายข้อโต้แย้งของเธอจนพังพินาศ"

"ฉันแพ้ในการโต้ว่าที่ครั้งนี้"

สะท้อนมโนทัศน์ว่า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นคือการต่อสู้

ความรักคือการเดินทาง (Love is a Journey)

"เราผ่านอะไรด้วยกันมาเยอะ"

"ความสัมพันธ์ของเรากำลังถึงทางตัน"

สะท้อนมโนทัศน์คือ ความรักคือการเดินทางร่วมกัน

(กาญจนา แก้วเทพ, 2550)

ดังนั้นการศึกษาการใช้อุปลักษณ
ในหนังสือประเภทฮาวทูจึงน่าจะทำให้เห็น
มโนทัศน์ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมประเภท
ฮาวทูได้ชัดเจนขึ้น

วินทร์ เลียววาริณ ศิลปินแห่งชาติ
นักเขียนที่มีผลงานโดดเด่น สร้างผลงาน
วรรณกรรมบำบัดประเภทหนังสือฮาวทู จำนวน
มาก รวมถึงหนังสือชุดเสริมกำลังใจทั้ง 16 เล่ม
จบปริญญาตรีสถาปัตยกรรมศาสตร์ ปริญญาโท
การตลาด ประกอบอาชีพสถาปนิกที่ประเทศ
สิงคโปร์และนิวยอร์กกว่า 5 ปี ได้ศึกษาต่อด้าน
คอมพิวเตอร์กราฟิกและภาพยนตร์ ณ ประเทศ
สหรัฐอเมริกา ในปีพ.ศ. 2528 กลับประเทศไทย
เริ่มทำงานโฆษณาและเขียนหนังสือไปพร้อมกัน
ได้รับรางวัลสมาคมภาษาและหนังสือฯ 2 สมัย
รางวัลช่อการะเกดยอดเยี่ยม 3 สมัย รางวัล
คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ 4 สมัย
รางวัลซีไรต์ 2 สมัย (2540/2542) ได้รับ
รางวัลศิลปิน สาขาวรรณศิลป์ ปี 2549 ได้รับ
การยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์
ประจำปี 2556 ผลงานหลายเรื่องได้รับการ
ถ่ายทอดเป็นภาษาต่างประเทศ

การศึกษาอุปลักษณในวรรณกรรมบำบัด:
ประเภทหนังสือ How to จะทำให้ทราบถึงระบบ
มโนทัศน์ของคนผู้เขียนที่มีต่อกลวิธีในการสร้าง
กำลังใจในหลายมุมมอง ดังนั้น เพื่อเป็นการขยาย
ขอบเขตองค์ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาอุปลักษณ
ตามแนววรรณศาสตร์ปริชาน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา
การใช้อุปลักษณเพื่อสร้างกำลังใจในวรรณกรรม
บำบัดหนังสือประเภทฮาวทู จากหนังสือชุดเสริม
กำลังใจ ของ วินทร์ เลียววาริณ นอกจากนี้
การศึกษาอุปลักษณเกี่ยวกับวรรณกรรมบำบัด
ประเภทหนังสือฮาวทู ในประเทศไทยยังมีไม่มาก

นัก งานวิจัยนี้อาจช่วยขยายขอบเขตศึกษาใน
ประเด็นดังกล่าวให้กว้างขวางมากขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาลักษณการใช้อุปลักษณเชิง
มโนทัศน์เพื่อสร้างกำลังใจในวรรณกรรมบำบัด :
ประเภทหนังสือ How to ของวินทร์ เลียววาริณ

นิยามคำศัพท์

1. อุปลักษณเชิงมโนทัศน์ คือ รูปแบบ
การใช้ภาษาที่เกิดจากการเปรียบเทียบ โดยนำ
ความหมายจากสิ่งหนึ่งไปใช้แทนอีกสิ่งหนึ่งเพื่อ
สร้างความหมายใหม่ การใช้อุปลักษณทำให้สิ่งที่
ซับซ้อนหรือนามธรรมถูกอธิบายผ่านสิ่งที่เป็
นรูปธรรม อุปลักษณจึงเป็นกลวิธีทางภาษาใน
การเชื่อมโยงมโนทัศน์เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายและลึกซึ้ง
ยิ่งขึ้น ทั้งยังสะท้อนวิธีคิดและมุมมองของผู้ใช้
ภาษาที่ปรากฏในบริบทการสื่อสาร ด้วยวิธีการ
การพิจารณา วิเคราะห์ หรืออธิบายปรากฏการณ์
ผ่านกรอบความคิด ความเข้าใจ หรือแนวคิดเชิง
นามธรรมแทนที่จะอิงเพียงลักษณะทางกายภาพ
หรือรูปธรรม ด้านภาษาศาสตร์ และการใช้ภาษา
เชิงอุปลักษณช่วยให้สามารถตีความและสร้าง
ความหมายของถ้อยคำเปรียบเทียบสิ่งที่จับต้อง
ไม่ได้กับสิ่งที่เป็ นรูปธรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจ
เชิงลึก การวิเคราะห์หรือสร้างสรรค์ในเชิงมโนทัศน์
จึงสะท้อนระบบความคิด การรับรู้และมุมมองเชิง
ปรัชญาและจิตวิทยาของผู้ใช้ภาษา

2. การใช้ภาษาเพื่อสร้างกำลังใจ คือ
กระบวนการสื่อสารเชิงภาษาเพื่อเสริมสร้างสภาวะ
ทางจิตใจของผู้รับสาร โดยใช้ถ้อยคำสัญลักษณ์
หรือรูปแบบภาษาที่สร้างแรงบันดาลใจให้ข้อคิด

เตือนสติ หรือคำแนะนำในการดำเนินชีวิต ความหวัง และความมั่นใจให้เกิดขึ้น ผ่านการใช้ อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ในลักษณะต่าง ๆ โดยอาศัย การเปรียบเทียบหรือการแทนความหมายระหว่าง สิ่งที่เป็นรูปธรรมกับสิ่งที่เป็นนามธรรม เพื่อให้ผู้รับ สารเข้าใจความคิดหรือมนทัศน์ที่ซับซ้อนอย่าง ลึกซึ้ง ทั้งยังสะท้อนวิถีคิด ทศนคติ และอารมณ์ ของผู้ใช้ภาษาในการสื่อสาร

3. วรรณกรรมบำบัด (Bibliotherapy)

คือกระบวนการใช้วรรณกรรม การอ่าน หรือการ วิเคราะห์ข้อความเชิงวรรณกรรมเป็นเครื่องมือ ในการส่งเสริม สุขภาวะทางจิตใจ การพัฒนาตนเอง และการเข้าใจอารมณ์ของตนเองในเชิงจิตวิทยา วรรณกรรมบำบัดช่วยให้ผู้ใช้สามารถสะท้อน ความคิดและความรู้สึกของตนเองผ่านตัวละครหรือ เรื่องราว สร้างความเข้าใจตนเองและความสามารถในการจัดการอารมณ์ในเชิงภาษาศาสตร์ การวิเคราะห์วรรณกรรมเพื่อการบำบัด ยังช่วยให้ ผู้ใช้เรียนรู้การใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบ อุปลักษณ์ และมนทัศน์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงความหมาย เชิงลึกกับประสบการณ์ทางอารมณ์

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวคิดเดิมเป็น การศึกษาอุปลักษณ์ในฐานะที่เป็นโวหารภาพพจน์ (Figure of speech) ซึ่งเป็นเครื่องมือทาง วรรณศิลป์ที่ ผู้แต่งใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ไปสู่ผู้อ่าน ซึ่งก่อให้เกิดความงามหรือสุนทรียภาพ ในการประพันธ์ โดยผ่านจากการศึกษาอุปลักษณ์ จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์อุปลักษณ์ในฐานะที่เป็น ศิลปะของการประพันธ์ที่ก่อให้เกิดความงาม ทางวรรณศิลป์

ดังที่ เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980) ได้ เสนอแนวคิดใหม่ ของ การศึกษาอุปลักษณ์ในมุมมองทางภาษาศาสตร์ ปรัชญา (Cognitive linguistics) กล่าวคืออุปลักษณ์ ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือในการสร้างงานประพันธ์ เท่านั้น แต่อุปลักษณ์เป็นผลผลิตที่สะท้อนให้เห็น กระบวนการคิด การทำความเข้าใจ และเรียนรู้ ประสบการณ์นามธรรมต่าง ๆ โดยนามทัศน์ นามธรรมที่ต้องการเรียนรู้ไปเปรียบเทียบกับอีก มโนทัศน์หนึ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่า นับว่าเป็น กระบวนการที่เกิดขึ้นโดยที่เราไม่รู้ตัว (วรรณณา เพ็ชรกิจ, 2551)

1. แนวคิดแรกการศึกษาอุปลักษณ์ตาม แนวคิดเดิม (Traditional Theory) อธิบาย อุปลักษณ์ว่าเป็นการนำความหมายของคำไปใช้ใน เชนเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดภาพพจน์ รวมทั้งเป็น การขยายความหมายของคำออกไปจาก ความหมายเดิมซึ่งทำให้เกิดความเปรียบข้อความที่ แสดงการเปรียบเทียบสองสิ่งที่มีคุณสมบัติเหมือน หรือต่างกันโดยจะปรากฏคำว่า “เหมือน” “เป็น” “ดัง” “เช่น” “ราวกับ” ฯลฯ อยู่ในโครงสร้าง ภาษาอุปลักษณ์แนวคิดเดิม

2. แนวคิดที่สองเป็นการศึกษาอุปลักษณ์ ตามแนวทฤษฎีอรรถศาสตร์ปรัชญา โดยมองว่า อุปลักษณ์เป็นปรากฏการณ์การมองสิ่งหนึ่งผ่านอีก สิ่งหนึ่งในเชิงเปรียบเทียบที่ไม่ได้ศึกษาเฉพาะ ความหมายของคำหรือรูปภาษาเท่านั้น แต่เป็น การศึกษาทั้งระบบความคิดและการใช้ภาษาทุก รูปแบบไม่จำเป็นต้องมีคำว่า “เหมือน” “เป็น” “ดัง” “เช่น” “ราวกับ” ฯลฯ อยู่ในโครงสร้างทาง ภาษาเหมือนการศึกษาที่ผ่านมา

อุปลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นการกระทำและ ความคิดของมนุษย์ที่มีใช้อยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวัน

โดยผู้ใช้ภาษาไม่รู้ตัวว่า ตนเองกำลังใช้อุปลักษณ์นั้นเรียกว่า มโนอุปลักษณ์ ซึ่งเกิดจากการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งที่นำมาเปรียบนั้นมาจากต่างวงความหมายกัน (Lakoff & Johnson, 1980) และมีกระบวนการถ่ายโยงความหมายจากวงความหมายต้นทาง ซึ่งเป็นแบบเปรียบ (source domain) ไปยังวงความหมายปลายทางซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบ (target domain)

เลคอฟและจอห์นสันแบ่งอุปลักษณ์ออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1) อุปลักษณ์ในระดับถ้อยคำ เรียกว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์ (metaphorical expressions) หมายถึง ถ้อยคำที่แสดง การเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่แตกต่างกันสองสิ่ง ดังตัวอย่าง ในงานของ ประพจน์ อัครวิรุฬหการ (2563) ดังนี้

ถ้อยคำอุปลักษณ์	ความหมายโดยนัย	มโนทัศน์อุปลักษณ์ (Conceptual Metaphor)
"เธอกำลังจมอยู่กับความทุกข์"	รู้สึกทุกข์ใจอย่างหนัก	อารมณ์คือของเหลว / ของหนัก (Emotions are Fluids / Weights)
"เขาอยู่ในจุดต่ำสุดของชีวิต"	ชีวิตตกต่ำ	ชีวิตคือเส้นทาง / การเดินทาง (Life is a Journey)
"เธอเปิดใจไม่รับฟังอะไรเลย"	ไม่เปิดรับความคิดเห็น	ใจคือภาชนะ (The Mind is a Container)

2) อุปลักษณ์ในระดับมโนทัศน์ เรียกว่า มโนอุปลักษณ์ หรืออุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (conceptual metaphor) หมายถึง ความคิดซึ่งมีลักษณะเป็นความเปรียบเทียบที่อยู่ในระบบการรับรู้ของผู้ใช้ภาษา ดังตัวอย่างในงานของ ประพจน์ อัครวิรุฬหการ (2563) ดังนี้

มโนอุปลักษณ์	แนวคิดพื้นฐาน	ตัวอย่างถ้อยคำที่แสดง
ARGUMENT IS WAR (การโต้แย้งคือสงคราม)	มองว่าการโต้แย้งเป็นการต่อสู้ มีผู้แพ้-ผู้ชนะ	- "ฉันถูกโจมตีด้วยคำพูด" - "เขาทำลายข้อโต้แย้งของฉัน"
THE MIND IS A CONTAINER (จิตใจคือภาชนะ)	มองจิตใจเหมือนภาชนะที่มีความคิดหรืออารมณ์บรรจุอยู่	- "เธอเก็บความลับไว้ในใจ" - "ฉันเต็มไปด้วยความโกรธ"

อุปลักษณ์ทั้งในระดับมโนทัศน์ และระดับถ้อยคำ มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ มโนอุปลักษณ์ทำหน้าที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานทางความคิดของมนุษย์ในการรับรู้โลก ในขณะที่ถ้อยคำอุปลักษณ์เป็นเครื่องมือทางภาษาที่ใช้สะท้อนและถ่ายทอดความคิดนั้นออกมาในชีวิตประจำวัน ดังที่รัชนีญา กลิ่นน้ำหอม และณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2551) อธิบายว่า มนุษย์มีระบบวิธีคิดที่เป็นแบบอุปลักษณ์ ซึ่งสะท้อนผ่านการมองโลกและการสื่อสารด้วยภาษา โดยเฉพาะการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งถือเป็นหลักฐานสำคัญที่สะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา

แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ Lakoff & Johnson (1980) ที่เสนอว่ามนุษย์ใช้ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมหรือสิ่งที่สามารถรับรู้ได้โดยตรง (source domain หรือ "วงความหมายต้นทาง") เพื่อทำความเข้าใจกับสิ่งที่เป็นามธรรม หรือเข้าใจได้ยากกว่า (target domain หรือ "วงความหมายปลายทาง") โดยวงความหมายต้นทางหมายถึง ความหมายประจำของสรรพสิ่งที่ดำรงอยู่ตามธรรมชาติเป็นสิ่งที่ผู้ใช้ภาษารับรู้ได้โดยตรงจากประสบการณ์ ขณะที่ วงความหมายปลายทางหมายถึง

ความหมายที่ไม่ได้เป็นลักษณะประจำของสรรพสิ่งนั้น แต่เป็นความหมายที่เกิดจากการถ้อยโยงหรือเปรียบเทียบจากต้นทาง เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ภวสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของรูปภาษาในวงความหมายต้นทางกับความหมายของรูปภาษาในวงความหมายปลายทาง ซึ่งเกิดจากการถ้อยโยงความหมายของรูปภาษาที่มีสถานะตรงกันหรือสอดคล้องกันในลักษณะที่สิ่งหนึ่งกลายเป็นอีกสิ่งหนึ่ง หรือสภาพของสิ่งหนึ่งกลายเป็นสภาพของอีกสิ่งหนึ่ง ดังตัวอย่าง “ภวสัมพันธ์” ที่สุวิไล เปรมศรีรัตน์ (2547) ได้กล่าวไว้

มโนอุปลักษณ์: อารมณ์คือของเหลวในภาชนะ (Emotions are fluids in a container)

ถ้อยคำ

“เขาเต็มไปด้วยความโกรธ”

“ฉันท่วมท้นไปด้วยความสุข”

ภวสัมพันธ์: ความรู้สึก (สิ่งนามธรรม) ของเหลวในภาชนะ (สิ่งรูปธรรม)

ลักษณะภวสัมพันธ์: สภาพของอารมณ์กลายเป็นของเหลวที่สามารถไหลล้นได้ ซึ่งสามารถ “เต็ม” “พรั่งพู่” หรือ “ระเบิดออกมา”

ญาณสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายของรูปภาษาในวงความหมายต้นทางกับความหมายของรูปภาษาในวงความหมายปลายทาง ในลักษณะที่เกิดการปฏิสัมพันธ์ของรูปภาษาในวงความหมายต้นทางก่อนจะมีการถ้อยโยงความหมายไปยังวงความหมายปลายทาง ซึ่งไม่ได้มีลักษณะที่สิ่งหนึ่งกลายเป็นอีกสิ่งหนึ่ง แต่มีคุณลักษณะที่ธรรมชาติของสรรพสิ่งหนึ่ง กลายเป็นธรรมชาติของอีกสรรพสิ่งหนึ่ง ซึ่งประพจน์ อัครวิรุฬหการ

(2563) ศึกษาว่าอุปลักษณ์ในภาษาไทยจำนวนมากเกิดจากการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสเช่น รส กลิ่น สัมผัส ซึ่งสะท้อนญาณสัมพันธ์อย่างชัดเจน เช่น

“ชีวิตขมขื่น” → ขม (รส) → ความทุกข์
“วันนั้นหอมหวานเหลือเกิน” → หวาน (รส)
→ ความสุข ความประทับใจ

สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่การเปลี่ยนสถานะของสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง แต่เป็นการใช้ลักษณะเฉพาะที่ผู้ใช้ภาษา รับรู้ได้ จากประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส มาเปรียบกับสิ่งนามธรรมที่ไม่สามารถสัมผัสโดยตรง

การศึกษาครั้งนี้ นำแนวคิดการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์มาใช้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อการสร้างกำลังใจในภาษาไทยซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมและการใช้โวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจ ของวินทร์ เลียววาริณ ซึ่งแสดงถึงการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพื่อให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำอุปลักษณ์ และมโนอุปลักษณ์ ซึ่งจะทำให้เข้าใจถึงการอุปลักษณ์เพื่อการสร้างกำลังใจในภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) ตามแนววรรดศาสตร์ปริชาน ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้อมูลจากหนังสือเสริมกำลังใจ ของวินทร์ เลียววาริณ ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ตามแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน ตามแนวคิดของ Lakoff & Johnson (1980) รวมทั้งศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. เก็บรวบรวมข้อมูลอุปักษ์ณ์ที่ใช้ในการสร้างกำลังใจที่ปรากฏในหนังสือชุดเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ ด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีทั้งหมด 16 เล่ม แต่ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยการจับฉลากโดยการเขียนชื่อหนังสือบนฉลากแล้วหยิบจนครบตามจำนวนที่ต้องการ วิธีการหยิบแบบหยิบแล้วไม่ใส่คืน ทั้งสิ้น 8 เล่ม ได้แก่ 1) รอยเท้าเล็กๆของเราเอง (ชุด 1) ตีพิมพ์เมื่อพ.ศ. 2548 2) สองแขนที่กอดโลก (ชุด 5) ตีพิมพ์เมื่อพ.ศ. 2553 3) คำที่แปลว่ารัก (ชุด 7) ตีพิมพ์เมื่อพ.ศ. 2555 4) ท้องฟ้าไม่ปิดทุกวัน (ชุด 9) ตีพิมพ์เมื่อพ.ศ. 2556 5) ยาเม็ดสีแดง (ชุด 10) ตีพิมพ์เมื่อพ.ศ. 2557 6) ชีวิตเป็นเรื่องชั่วคราว (ชุด 11) ตีพิมพ์เมื่อพ.ศ. 2559 7) รอยยิ้มใต้สายฝน (ชุด 12) ตีพิมพ์เมื่อพ.ศ. 2559 8) บางครั้งเราก็ลืมรักตัวเอง (ชุด 13) ตีพิมพ์เมื่อพ.ศ. 2560 รวมทั้งหมด 1,920 หน้า โดยอุปักษ์ณ์ หมายถึง ข้อความหรือถ้อยคำที่แสดงการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่อยู่ต่างวงความหมายกันอาจจะปรากฏหรือไม่ปรากฏ คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบก็ได้ การคัดเลือกถ้อยคำอุปักษ์ณ์เกี่ยวกับการสร้างกำลังใจ ซึ่งพิจารณาจากการใช้ภาษาที่เป็นการเปรียบเทียบในลักษณะต่าง ๆ เพื่อ “การสร้างกำลังใจ” ทั้งนี้รวมคำกริยาที่แสดงถึงการเปรียบเทียบด้วย

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำถ้อยคำหรือข้อความอุปักษ์ณ์เกี่ยวกับการสร้างกำลังใจที่พบมาจำแนกเป็นมโนอุปักษ์ณ์ประเภทต่าง ๆ ตามแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980) จากนั้นวิเคราะห์มุมมองเกี่ยวกับการสร้างกำลังใจที่สะท้อน จากกระบวนการถ่ายทอดความหมายระหว่างวงความหมายต้นทางหรือแบบเปรียบ (Source Domain) และวงความหมาย

ปลายทางหรือสิ่งที่ถูกเปรียบ (Target Domain) เพื่อแสดงระบบการเปรียบเทียบมโนอุปักษ์ณ์การสร้างกำลังใจ

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลถ้อยคำอุปักษ์ณ์เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อการสร้างกำลังใจในหนังสือชุดเสริมกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ รวมทั้งหมด 1,920 หน้า ซึ่งกล่าวเปรียบเทียบการสร้างกำลังใจกับสิ่งต่าง ๆ พบถ้อยคำอุปักษ์ณ์จำนวนทั้งสิ้น 445 ถ้อยคำอุปักษ์ณ์ โดยถ้อยคำอุปักษ์ณ์ดังกล่าวสะท้อนมโนทัศน์เกี่ยวกับการสร้างกำลังใจ สามารถสรุปเป็นอุปักษ์ณ์ได้ 8 อุปักษ์ณ์ เรียงลำดับความถี่ในการปรากฏถ้อยคำอุปักษ์ณ์จากมากที่สุ่มไปน้อยที่สุดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความถี่การปรากฏอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในหนังสือชุดเสริมกำลังใจ ของ วินทร์ เลียววาริณ

ลำดับที่	อุปลักษณะเพื่อสร้างกำลังใจ	จำนวนอุปลักษณะ	ร้อยละ
1	[อุปลักษณะ วัตถุสิ่งของ]	136	30.56
2	[อุปลักษณะ ธรรมชาติ]	100	22.48
3	[อุปลักษณะ มนุษย์]	91	20.46
4	[อุปลักษณะ ธุรกิจ/การเงิน]	30	6.74
5	[อุปลักษณะ การศึกษา]	28	6.29
6	[อุปลักษณะ สุขภาพ]	26	5.84
7	[อุปลักษณะ ความเชื่อและศาสนา]	21	4.72
8	[อุปลักษณะ อาหาร]	13	2.91
	รวม	445	100

จากตารางที่ 1 แสดงความถี่การปรากฏของอุปลักษณะการใช้ภาษาเพื่อการสร้างกำลังใจ

อุปลักษณะ [อุปลักษณะ วัตถุสิ่งของ] ปรากฏมากที่สุด รองลงมาคือ [อุปลักษณะ ธรรมชาติ] [อุปลักษณะ มนุษย์] [อุปลักษณะ ธุรกิจ/การเงิน] [อุปลักษณะ การศึกษา] [อุปลักษณะ สุขภาพ] [อุปลักษณะ ความเชื่อและศาสนา] [อุปลักษณะ อาหาร] ตามลำดับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. [อุปลักษณะ วัตถุสิ่งของ]

อุปลักษณะวัตถุสิ่งของเป็นอุปลักษณะที่มีความหมายเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของมาเปรียบเทียบกับสะท้อนให้เห็นมุมมองของผู้ใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อถึงการสร้างกำลังใจ จากถ้อยคำที่สื่อถึงวัตถุสิ่งของที่มีมูลค่าทั้งทั้งทางกายและทางจิตใจ ทั้งที่เป็นวัตถุสิ่งของที่คงทนและแตกหักได้ เช่น ภาชนะ สิ่งก่อสร้าง สิ่งประดิษฐ์ ยานยนต์ พาหนะ เครื่องจักรกล วัตถุทางเทคโนโลยี และ วัตถุสิ่งของวิทยาการสมัยใหม่ จากการศึกษาพบการนำรูปภาษาที่เกี่ยวข้องกับวัตถุสิ่งของมาใช้เป็นอุปลักษณะทั้งหมด 136 อุปลักษณะ โดยอุปลักษณะที่สะท้อนมนทัศน์ดังกล่าว เช่น แวนตาต้า แบตเตอรี่

รถยนต์ พรหม หนังสือ เครื่องจักร สายดิน ปูน อิฐ นาฬิกา ยางลบ รีโมตคอนโทรล GT200 เหล็ก อ่างทองคำ น้ำมันเครื่อง เครื่องมือ เครื่องประดับ ผืนผ้า ไม้อัน รด โซ่ตรวน แวนขยาย คอนกรีต ดังตัวอย่าง

- 1) การมีความสุขไม่ใช่เรื่องยากเกินเอื้อม เริ่มที่การถอดแวนตาต้าออกก่อน มองโลกตามความเป็นจริง
- 2) อิฐที่ถูกไฟเผาจนเกรียมอาจดูไม่สวย แต่มันแข็งแกร่งกว่า อิฐธรรมดา เพราะไฟช่วยเคียวกร้าให้มันแกร่ง
- 3) การให้อภัยเป็นยางลบที่ดีที่สุด
- 4) สติเป็นรีโมตคอนโทรลควบคุมวงจรกาย-ใจ ตามจิต รู้ทัน ไม่ ยึดติด หรือหากปล่อยยึดติดก็รู้ทัน แล้วปลดใจหลุดออกมา ก็ไม่ทุกข์ ร้อน หรือทุกข์ ร้อนน้อยที่สุด ล้นที่สุด

จากตัวอย่างเบื้องต้นพบว่า อุปลักษณะวัตถุสิ่งของสะท้อนให้เห็นการเปรียบเทียบวัตถุใกล้ตัวหรือสิ่งของเครื่องใช้นามาสรางกำลังใจ วินทร์ เลียววาริณ ใช้ภาษาอุปลักษณะเพื่อแสดงให้เห็นถึงการสร้างกำลังใจเมื่อเจอปัญหา อุปสรรค และ

ความทุกข์ โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้ และ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา รวมถึงคุณลักษณะ ของวัตถุต่าง ๆ ดังนี้ “การถอดแวนตาดำ” เปรียบ เหมือนความคิดที่หม่นหมองหรือความทุกข์ หาก เราปรับมุมมองชีวิตและมีความคิดตามความเป็น จจริง เราจะมีความสุขได้เหมือนการถอดแวนตาดำ การถอดแวนตาดำเป็นญาณสัมพันธ์ ระหว่างอุป ลักษณ์ (อาภักปิริยาคน)+แวนตาดำ(วัตถุ) “อิฐที่ถูก ไฟเผาจนเกรียม” เปรียบดังความอดทนเป็นญาณ สัมพันธ์ ระหว่าง อิฐ(วัตถุ)+ถูกเผาจนเกรียม(ไฟ) เมื่ออิฐถูกไฟเผาจนเกรียม จึงสะท้อนสภาวะที่ผ่าน ความยากลำบากจนแปรเปลี่ยนรูปลักษณะและ สภาพเดิม คนที่ผ่านความยากลำบากและความ ทุกข์ยาก (ไฟ) แม้จะถูกเผาจนเปลี่ยนสภาพ แต่ กลับยิ่งแข็งแกร่งและทนทานกว่าเดิม “ยางลบ” เปรียบดังการให้อภัย การทิ้งความแค้นและความ เจ็บปวด การละทิ้งความโกรธแค้นจะทำให้เรามี ความสุขมากขึ้น “รีโมตคอนโทรล” เปรียบดังการมี สติในการควบคุมความคิด จิตใจ และการกระทำ ไม่ให้ตามใจกิเลส การมีหลักธรรมมาควบคุมจิตใจ จะช่วยให้มีความสุขสงบสุข วินทร์ เลียววาริณ นำเสนอถ้อยคำเหล่านี้เพื่อเสริมสร้างกำลังใจและ ให้ผู้อ่านเข้าใจชีวิตในเชิงเปรียบเทียบผ่านมโนทัศน์ ของวัตถุสิ่งของต่าง ๆ สามารถแสดงกระบวนการ ถ่ายโยงจากวงความหมายต้นทางสู่ความหมาย ปลายทางได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง [วัตถุ]		วงความหมายปลายทาง [สร้างกำลังใจ]
สิ่งของเครื่องแต่งกาย	->	การปรับเปลี่ยนทัศนคติเกิด ความสุข อย่างง่ายดาย
วัตถุการก่อสร้าง	->	ความอดทนสร้างความแข็งแกร่ง ในการใช้ชีวิต
วัตถุสิ่งของเครื่องเขียน	->	การให้อภัยการละทิ้งความอคติ ความหมองไหม้ในใจ
วัตถุทางวิทยาการสมัยใหม่	->	หลักคำสอนในพระพุทธศาสนา ในการดำรงชีวิต(กุศล การทำความ งาม การใช้ชีวิตมีสติรู้ตัวตลอด การอยู่รอดด้วยการรู้จักควบคุมสติ)

ภาพที่ 1 กระบวนการถ่ายโยงความหมาย
[อุปลักษณ์ วัตถุ สิ่งของ]

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นอุปลักษณ์ วัตถุ สิ่งของสะท้อนการใช้ภาษาเพื่อการสร้างกำลังใจ ของวินทร์ เลียววาริณ นั้นจะมีการนำวัตถุสิ่งของ มาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเกิด ภาพพจน์ โดยนำมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อให้ สร้างภาพและสร้างกำลังใจ ซึ่งพบว่าการใช้อุป ลักษณ์วัตถุสิ่งของในการสร้างกำลังใจพบการถ่าย โยงความหมายทั้งแบบญาณสัมพันธ์ และ ภาวสัมพันธ์

2. [อุปลักษณ์ ธรรมชาติ]

อุปลักษณ์ธรรมชาติเป็นการใช้ภาษาที่มี ลักษณะอุปลักษณ์ที่ความหมายเกี่ยวข้องกับ ธรรมชาติในด้านต่าง ๆ การเปรียบเทียบที่แสดงให้เห็น ว่าเป็นอุปลักษณ์ในการสร้างกำลังใจเปรียบเสมือน ธรรมชาติ โดยใช้ความเปรียบปรากฏการณ์ทาง ธรรมชาติที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นอุปลักษณ์ จาก การศึกษาพบการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ มาใช้เป็นอุปลักษณ์ทั้งหมด 100 อุปลักษณ์ โดย อุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์ดังกล่าว เช่น อาทิตย ดวงดาว ท้องฟ้า เมฆ ฝน ภูเขา ดาว ดินโคลน หมอก ใบไม้ แผ่นดิน พายุ หนาม ราก ดอกไม้ โลก สายรุ้ง ข้าว เสา เพชร ลอกคราบ ไฟ แสง นก ดังตัวอย่าง

- 1) ใบไม้ร่วงทับถมกันเป็นอาหารให้ฤดูใบไม้ผลิ ความล้มเหลวในวันนี้ต่อยอดเป็นความสำเร็จในวันพรุ่งนี้
- 2) อุปสรรคก็เช่นเดียวกับพายุ มันไม่ดำรงอยู่ตลอดเวลา
- 3) การปั่นป่วนกฎหมายแห่งชีวิต ความสำเร็จถูกกำหนดด้วยความอดทน การปรับตัว และหัวใจที่เต็มร้อย
- 4) ฝืนเสื้อมาจากดักแด้ได้อย่างอัศจรรย์ฉันใด เราก็ทำได้ฉันนั้นลอกคราบตัวเอง เปลี่ยนจากคนเก่าเป็นคนใหม่ที่ดีขึ้น แข็งแรงขึ้นฉลาดขึ้น มีคุณค่าขึ้น และคนเดียวที่จะทำปฏิกิริยาคือตัวเราเอง
- 5) ความสุขอยู่ที่การมอง ในวันเมฆดำม่านหมอกหนาที่สุขได้ ถ้ามองเห็นแสงสว่างที่ซ่อนอยู่

จากบริบทตัวอย่างเบื้องต้นพบว่า อุปลักษณ์ ธรรมชาติสะท้อนให้เห็นการใช้ภาษาเพื่อการสร้างกำลังใจเปรียบกับธรรมชาติ ซึ่งธรรมชาติหมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมดาและเป็นไปเองโดยมิได้ปรุงแต่ง วินทร์ เลียววาริณ ใช้ภาษาที่เปรียบกับธรรมชาติเพื่อสร้างกำลังใจให้ผู้อ่าน เช่น "ใบไม้" เปรียบกับประสบการณ์ที่ทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้และนำไปสู่ความสำเร็จ "พายุ" เปรียบกับปัญหาอุปสรรคที่แม้จะรุนแรงเพียงใดแต่ก็ไม่คงอยู่ตลอดไป "กฎหมาย" เปรียบกับความแกร่งของจิตใจมนุษย์ "ลอกคราบ" เปรียบกับความสามารถของมนุษย์ในการพัฒนาตัวเองให้ดีขึ้น เป็นการใช้ภาษาจากบริบทแวดล้อมมาประกอบเพื่อให้เข้าใจอุปลักษณ์ให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วน "มองเห็นแสงสว่างที่ซ่อนอยู่" "แสงสว่าง" คือ ความหวังเป็นถ้อยคำที่แสดงถึงการให้กำลังใจ วินทร์ใช้ลักษณะทางธรรมชาติที่ทรงพลังเพื่อสร้างกำลังใจ และความฮึกเหิมทางจิตใจและ

จิตวิญญาณ เช่น พลังของธรรมชาติ ความรุนแรงของธรรมชาติ พฤติกรรมของสัตว์ และคุณลักษณะของธรรมชาติที่แข็งแกร่งหรือแปรปรวน สะท้อนให้เห็นว่ากำลังใจเป็นพลังงานธรรมชาติที่สามารถถ่ายทอดและดึงดูดกันได้ พลังงานธรรมชาติเหล่านี้มีอิทธิพลมหาศาลต่อมนุษย์ ทำให้มนุษย์ได้เรียนรู้ปรับเปลี่ยนทัศนคติ และใช้ชีวิต แม้จะไม่สามารถต้านทานพลังของธรรมชาติได้ แต่มนุษย์สามารถนำพลังเหล่านั้นมาเป็นกำลังใจในการดำเนินชีวิต ข้อความนี้จึงแสดงให้เห็นกระบวนการถ่ายทอดจากความหมายของธรรมชาติมาสู่ความหมายของการใช้ภาษาเพื่อการสร้างกำลังใจ สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดจากความหมายต้นทางสู่ความหมายปลายทางได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง [ธรรมชาติ]		วงความหมายปลายทาง [สร้างกำลังใจ]
สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ	->	มนุษย์สามารถฝ่าฟันจนประสบความสำเร็จ
คุณลักษณะทางธรรมชาติ	->	มนุษย์มีความพยายามมี อดทน ในการทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จได้
ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	->	มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองจนเกิดศักยภาพสูงสุดได้
ภัยพิบัติทางธรรมชาติ (พายุ เมฆดำม่านหมอกหนา ฝนตก ฯลฯ)	->	สั่งธรรมในชีวิตทุกสรรพสิ่ง ไม่คงอยู่ตลอดไป

ภาพที่ 2 กระบวนการถ่ายทอดความหมาย [อุปลักษณ์ ธรรมชาติ]

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นอุปลักษณ์ ธรรมชาติสะท้อนได้ว่าการสร้างกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ นั้นจะมีการนำธรรมชาติมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเกิดภาพพจน์ โดยนำมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นภาพและสร้างกำลังใจ ซึ่งพบว่าการใช้อุปลักษณ์ธรรมชาติในการสร้างกำลังใจพบการถ่ายทอด

โยงความหมายทั้ง แบบญาณสัมพันธ์ และ ภาสัมพันธ์

3. [อุปลักษณ์ มนุษย์]

อุปลักษณ์ มนุษย์เป็นการใช้ภาษาที่มี ลักษณะอุปลักษณ์ที่มีความหมายเกี่ยวข้องหรือ สัมพันธ์กับลักษณะของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ มาใช้ เปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพให้เกิดการสร้างกำลังใจ จากการศึกษาพบการนำรูปภาษาที่เกี่ยวข้องกับ มนุษย์ วินทร์ เลียววาริณ นำมาใช้เป็นอุปลักษณ์ ทั้งหมด 91 อุปลักษณ์ โดยอุปลักษณ์ที่สะท้อนโมโน ทิคดังกล่าว เช่น คู่แข่ง ทาส ละคร ศรีธนญไชย อัฟเกรด เด็กเวอร์ โอบกอด เหยียบ เต็นรำ สวมเงา จอมกระบี่ ผู้กำกับ เปิดใจ ทหาร ลับคม กอดโลก โอเบิร์บ ยืม ข่า โรบินฮู้ด การรบ ดังตัวอย่าง ซึ่ง อุปลักษณ์ดังกล่าวแยกออกเป็น 4 ประเภทย่อย คือ [อุปลักษณ์ อាកารมนุษย์เชิงการกระทำ] [อุป ลักษณ์ อាកารมนุษย์ในการต่อสู้] [อุปลักษณ์ อาการมนุษย์เชิงจิตนาการ] [อุปลักษณ์ อาการ มนุษย์ต่อสิ่งไม่มีชีวิต]

3.1 อุปลักษณ์อาการมนุษย์เชิงการกระทำ หมายถึง รูปภาษาที่มีความหมายอ้างอิงถึงกริยา อาการการกระทำ คุณลักษณะต่าง ๆ ตลอดจน เหตุการณ์ที่เป็นผลมาจากการกระทำมาใช้ เปรียบเทียบจนเกิดมโนทัศน์เพื่อสร้างกำลังใจ อ้าง ถึง การถูกกระทำหรือกระทำ กริยา อาการ พฤติกรรม คุณลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น

- 1) นี่คือการกอดโลก กอดโลกได้เมื่อไหร่ ใจก็เป็น สุข เพราะการให้คือความสุข เมื่อคนอื่นอยู่ได้ อย่างมีความสุข ชาวโลกก็เป็นสุข เนื่องจากทุก ชีวิตเกี่ยวร้อยกันเป็นปฏิกิริยาลูกโซ่ต่อกัน
- 2) หากท่านต้องการมีชีวิตที่มีความสุข ผูกมันไว้กับ เป้าหมายไม่ใช่กับคนหรือสิ่งของ
- 3) การเต็นรำแห่งชีวิตควรเป็นเรื่องสนุก มันสำคัญ

กว่าความถูกต้องของท่าเต้นและทิศทางเสียอีก สนุกกับชีวิตในปัจจุบันขณะสนุกในนาฬิกานี้ เดี๋ยวนี้

- 4) เมื่อถึงเวลาวางมือ การวางมือวางใจ The show must go on. ไปตามเหตุและปัจจัยของมัน
- 5) ทางที่ดีที่สุดในกรณีปัญหาคือการแก้ไขมัน
- 6) เราสามารถถอดชิ้นส่วนของปัญหาออกเป็นสี่ชิ้น คือ ปัญหา ต้นเหตุของปัญหา การสิ้นสุดของ ปัญหา และทางไปสู่การสิ้นสุดของปัญหา
- 7) บางครั้งชีวิตอาจมีความสุขขึ้น เมื่อเราสามารถ ปิดฝุ่นใต้พรมออกบ้าง ละวางความคิดความเชื่อ ความกลัวบางอย่าง โดยการเอ่ยว่า “ช่างมันฉัน ไม่แคร์”

จากบริบทตัวอย่างเบื้องต้นพบว่า อุปลักษณ์ อาการมนุษย์เชิงการกระทำสะท้อนให้ เห็นว่าการสร้างกำลังใจ แสดงลักษณะที่กระทำ พฤติกรรมทางกายภาพของมนุษย์ โดยวินทร์ เลียววาริณ ใช้ภาษาอุปลักษณ์แสดงให้เห็นว่า การสร้างกำลังใจ นั้นจะมีการนำอาการมนุษย์เชิง การกระทำมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสื่อให้ผู้อ่าน เข้าใจเพื่อสร้างภาพและสร้างกำลังใจ ซึ่งพบว่าการ ใช้อุปลักษณ์อาการมนุษย์เชิงการกระทำใน การสร้างกำลังใจในการถ่ายทอดความหมายทั้งแบบ ญาณสัมพันธ์ และภาสัมพันธ์ สามารถแสดง กระบวนการถ่ายทอดจากความหมายต้นทางสู่ ความหมายปลายทางได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง [อาการมนุษย์เชิงการ กระทำ]		วงความหมายปลายทาง [สร้างกำลังใจ]
ความรู้สึการแสดงออก แบบมนุษย์	->	การสร้างพลังใจให้เกิดกำลังใจ
ลักษณะและพฤติกรรมเชิง บวกมนุษย์	->	เข้าใจชีวิตตามความจริงมนุษย์
ลักษณะและพฤติกรรมเชิงลบ ของมนุษย์	->	ปัญหาอุปสรรคสูญสลายไปด้วย การมีเป้าหมายและการเป็นตัวของตัวเอง
อากัปกิริยาเหมือนมนุษย์	->	มีวิธีแก้ไขปัญหากล้าหาญความทุกข์ และหาความสุขให้ตนเองให้มี กำลังใจ

ภาพที่ 3 กระบวนการถ่ายทอดความหมาย
[อุปลักษณ อาการมนุษย์เชิงการกระทำ]

3.2 อุปลักษณ อาการมนุษย์ในการต่อสู้
หมายถึง รูปภาพที่มีความหมาย ความทุกข์
ปัญหา อุปสรรค การทำงาน เป็นศัตรูต่อสู้จึงทำ
ร้ายมนุษย์หรือเกิดการแข่งขันเพื่อเอาชนะกัน
ฉะนั้นมนุษย์จะต้องลุกขึ้นสู้และขจัดความทุกข์
ออกไปจากจิตใจและความคิด ความเข้าใจใน
ปัญหา อุปสรรค ความเหนื่อยยาก แล้วเสริมสร้าง
กำลังใจโดยผ่านมโนทัศน์การต่อสู้สามารถแสดง
กระบวนการถ่ายทอดความหมาย ได้ดังนี้

- 1) เราควรฝึกฝนให้มองคู่แข่งหรือสถานการณ์ให้ชัด
แจ้ง เมื่อรู้ว่าการอะไรก็ลงมือ ไม่ต้องฟาด
ดาบนานจนเกิดรอยบินให้เสียเวลาลับ มองให้ดี
เล็งให้ดี แล้วแทงสวบเข้าไป
- 2) ใช้ชีวิตร้อยละ 90 มีความสุขร้อยละ 10 ซึ่งมีค่ากว่า
การเอาชนะการรบใด ๆ
- 3) นิสัยเสียต่าง ๆ มักจะชักนำภัยมาถึงตัวได้ ควร
กำจัดเสีย อย่าให้เป็นดินพอกหางหมู “ฆ่า” ให้
หมด! ฆ่าตัดตอนเลยยิ่งดี
- 4) คนที่ชักกระปีขึ้นพันวันละสองสามกวัก เพราะ
กลัวเมื่อไม่มีวันเป็นจอมกระปีได้

5) การอยู่เหนือโลกไม่ใช่การหลุดจากกรอบของโลก
แต่คือการไม่มีกรอบของการมีกรอบหรือไม่มี
กรอบ

จากบริบทตัวอย่างเบื้องต้นพบว่าการสร้าง
กำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ ใช้การเปรียบเทียบ
เกี่ยวกับ "การต่อสู้" เช่น ฟาดดาบ แทง รบ ฆ่าตัด
ตอน เพื่อสร้างกำลังใจให้ผู้อ่าน โดยการใช้ อุป
ลักษณการต่อสู้เปรียบเทียบกับการเผชิญหน้า
ปัญหาและอุปสรรคในชีวิต ปัญหาและความทุกข์
ถูกมองเป็นศัตรูที่มนุษย์ต้องลุกขึ้นสู้และหาทาง
กำจัดเพื่อไม่ให้บั่นทอนกำลังใจ ข้อความนี้แสดงให้เห็น
ให้ผู้เขียนใช้ประสบการณ์และการเปรียบเทียบ
เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต
และเผชิญกับความทุกข์ โดยใช้ภาษาอย่าง “ให้
มองคู่แข่ง” มอง(อากัปกิริยา)+คู่แข่ง(สงคราม)
การใช้ถ้อยคำเหล่านี้ให้กำลังใจ “เอาชนะการรบ”
เอาชนะการรบ คือให้กำลังใจ “อยู่เหนือโลก” เป็น
ญาณสัมพัทธ์ที่ซับซ้อน ในความพยายามอย่างยิ่ง
ให้ควบคุมสถานการณ์วิกฤติไว้ได้โดยใช้ภาษาใน
การให้กำลังใจ โดยการถ่ายทอดความหมายแบบ
ญาณสัมพัทธ์ สามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอด
จากวงความหมายต้นทางสู่วงความหมายปลายทาง
ได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง [อาการมนุษย์ในการ ต่อสู้]		วงความหมายปลายทาง [สร้างกำลังใจ]
คู่ต่อสู้หรือศัตรู	->	การสร้างกำลังใจจากความเข้าใจ
อาวุธ	->	สติ ความรู้และความเข้าใจ
ผลการต่อสู้	->	มีกำลังใจมีความสุขขึ้น
การทำร้ายหรือการโจมตีคู่ต่อ สู้ปัญญา	->	การรู้เท่าทันตนเองทำให้เกิดวิธี วิธีการแก้ไขชีวิตมีความสุขยิ่งขึ้น ทำให้เกิดกำลังใจ

ภาพที่ 4 กระบวนการถ่ายทอดความหมาย
[อุปลักษณ อาการมนุษย์ในการต่อสู้]

3.3 อุปลักษณ์ อาการมนุษย์เชิงจิตนาการ หมายถึง รูปภาพที่มีความหมายอ้างอิงถึงการ จินตนาการ จินตนาการเป็นความสามารถของ มนุษย์ในการสร้างภาพในสมอง ซึ่งภาพเหล่านี้ ไม่ได้รับรู้ผ่าน การมองเห็น การได้ยิน หรือผ่าน วิธีการรับรู้อื่น ๆ จินตนาการถือได้ว่าเป็นตัวช่วย สำคัญในการนำความรู้ไปใช้งานจริงและแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ จินตนาการเป็นคำที่อยู่ภายในกลุ่ม ของ จินต- จินต์ ซึ่งเป็นคำกริยา ที่แปลว่า คิด ส่วนคำ จินตนาการ เป็นคำนาม แปลว่า การสร้าง ภาพขึ้นในจิตใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ภาพที่ถูกสร้างขึ้นในจิตใจนั้นมีบทบาทอย่างมากต่อการ ดำเนินชีวิตของมนุษย์ โดยภาพที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น ในจิตใจนั้นมีความแตกต่างหลากหลายไปตาม ความเข้าใจ และมองเห็นได้ของแต่ละคนจาก ประสบการณ์ความเข้าใจ และมองเห็นภาพใน จิตใจของตัวเองเป็นการเฉพาะ เช่น สวรรค์ นรก นกฟีนิกซ์ ความฝัน ดังตัวอย่าง

- 1) ดังนั้นใช้ชีวิตแต่ละนาทีเหมือนอยู่บนสวรรค์ เพราะเราไม่มีทางรู้ว่านาทีหน้าจะเป็นนรกหรือ แปลว่า
- 2) นกฟีนิกซ์เปลี่ยนชีวิตตนเองในสถานการณ์ เลวร้าย ใช้มันเป็นเชื้อเพลิงขับเคลื่อนงานในฝัน และทำให้การถูกไล่ออกเป็นเรื่องราวที่ดีที่สุดใน เรื่องหนึ่งในชีวิต
- 3) บางครั้งบางช่วงการเดินทางอาจช้า ไปได้ทีละนิ้ว ทีละคืบ แต่หากไม่หยุดก็มีโอกาสไปแตะสวรรค์
- 4) ความฝันที่ยิ่งใหญ่คือความฝันเล็ก ๆ ที่ได้ลงมือทำ
- 5) ไม่มีอะไรดี ๆ ที่ได้มาง่าย ๆ อย่าคาดหวังให้ใคร แบกเราขึ้น เราขึ้นเขาปีนขึ้นสู่แอ่งน้ำแห่งสวรรค์ ด้วยตนเองแน่นอนกว่า

จากบริบทตัวอย่างเบื้องต้นพบว่า อุปลักษณ์ อาการมนุษย์เชิงจิตนาการสะท้อนให้เห็น ว่าการสร้างกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ ใช้อุป ลักษณ์และจินตนาการในการสร้างกำลังใจ โดย เปรียบเทียบกับสถานที่และสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่มีจริงใน ชีวิตประจำวัน เช่น "สวรรค์" ซึ่งเป็นดินแดนที่มี ความสุขและสมบูรณ์แบบ และ "นรก" ที่เป็นสถานที่ ของความทุกข์ทรมาน เพื่อสื่อถึงความขัดแย้งของชีวิต "นกฟีนิกซ์" ซึ่งสามารถฟื้นคืนชีพจากเถ้าถ่าน สื่อถึง ความสามารถของมนุษย์ในการฟื้นตัวจากความ ล้มเหลวและการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ "ความฝัน" สื่อ ถึงจินตนาการและความมุ่งมั่นในการมีชีวิตที่ดีขึ้น “ปีนขึ้นสู่แอ่งน้ำแห่งสวรรค์” เป็นญาณสัมพันธ ะหว่าง อากัปกริยา+แอ่งน้ำ+สวรรค์ (จินตนาการ) ญาณสัมพันธที่ซับซ้อนความหมายสื่อถึงการให้ กำลังใจ วินทร์ เลียววาริณ ได้ใช้ภาษาเพื่อการสร้าง กำลังใจเหล่านี้ โดยการเปรียบเทียบที่ลึกซึ้งสามารถ ปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้อ่านให้พวกเขาเห็นว่า ความสุขและความสำเร็จเกิดขึ้นจากการเผชิญกับ อุปสรรคและการมีความหวัง แม้ในยามที่ยากลำบาก ที่สุดเราสามารถเปลี่ยนแปลงและสร้างชีวิตใหม่ที่มี ความหมายได้เสมอ สามารถแสดงกระบวนการถ่าย โยงจากวงความหมายต้นทางสู่วงความหมาย ปลายทางได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง	วงความหมายปลายทาง
[อาการมนุษย์เชิงจิตนาการ]	[สร้างกำลังใจ]
จงสร้างความสุขในหัวเวลานี้	-> การสร้างกำลังใจให้อยู่ปัจจุบัน
ปัจจุบัน	-> ปัจจุบันขณะสำคัญที่สุด
เพราะเราไม่รู้อนาคต	-> สร้างกำลังใจในทุกการเปลี่ยนแปลง
การถือกำเนิดใหม่	-> เป็นเรื่องที่สร้างเราคนใหม่ขึ้นมา
การลงมือทำ/ความมานะพากเพียร	-> กำลังใจสู่ความสำเร็จ

ภาพที่ 5 กระบวนการถ่ายโยงความหมาย
[อุปลักษณ์ อาการมนุษย์เชิงจิตนาการ]

3.4 อุปลักษณ์ อาการมนุษย์ต่อสิ่งไม่มีชีวิต หมายถึง รูปภาษาที่มีความหมายอ้างอิงถึงกริยาอาการการถูกกระทำหรือการกระทำกริยา จากอาการคุณลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนเหตุการณ์ที่เป็นผลมาจากการกระทำมาใช้เปรียบเทียบเพื่อสร้างกำลังใจ อุปลักษณ์อาการของมนุษย์ที่เกิดกับสิ่งไม่มีชีวิต เช่น “ตรวจสภาพรถ” เปรียบกับความไม่พร้อมการไม่ได้รู้ใจตัวเองอย่างแท้จริง “ใส่ขยะ” ขยะเปรียบกับความทุกข์ “ยืมจมูก” เปรียบกับการพึ่งพาคนอื่นตลอดเวลา “ซ่อนใต้พรม” เปรียบกับความกลัว “สร้างสะพาน” เปรียบกับมีสติ เป็นต้น

- 1) การรีบร้อนหาแพนก็เหมือนการเดินทางไกลโดยไม่ตรวจสภาพรถก่อน
- 2) การทำจิตใจให้สงบเป็นอีกวิธีหนึ่งโดยการไม่ใส่ขยะในใจก็เป็นวิธีหนึ่ง
- 3) พยายามฝึกฝนตัวเองให้ยืนหยัดด้วยตนเอง อะไรที่ทำได้ก็ทำอย่ายืมจมูกคนอื่นหายใจ หากมีใช้เรื่องคอขาดบาดตายจริง ๆ เดินด้วยสองเท้าตัวเอง อาจช้าแต่น่าภูมิใจกว่า
- 4) หลายคนกวาดความปรารถนาหลายอย่างในชีวิตเข้าไปซ่อนใต้พรมความคิด เพราะความต้องการเหล่านั้นติดตรง “ผิด” หลายคนไม่กล้าทำอะไร

เพราะถูกค้าคด้วยข้อบังคับนานาประการ ตั้งแต่ค่านิยมของสังคม ศีลธรรมความกลัว ความละอาย ไปจนถึงชื่อเสียง เกียรติยศที่สร้างสมมา

5) จงสร้างสะพานที่ข้ามพ้นวิตกกังวลและความฟุ้งซ่าน แนวแนวสู่จุดหมาย

จากตัวอย่างเบื้องต้นพบว่า อุปลักษณ์อาการมนุษย์ต่อสิ่งไม่มีชีวิตสะท้อนให้เห็นว่าการสร้างกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ ชี้ให้เห็นอาการมนุษย์ต่อสิ่งไม่มีชีวิตเปรียบได้กับสิ่งที่เป็นามธรรมที่มนุษย์มองเห็นและจับต้องได้ซึ่ง ความทุกข์เป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต โดยวินทร์ เลียววาริณ ใช้ภาษากลุ่มคำอุปลักษณ์แสดงให้เห็นว่า การสร้างกำลังใจเป็นสิ่งที่สามารถเตือนสติ การสอนการใช้ชีวิต การรู้ฟังตนเอง การสร้างความเชื่อมั่นใน การใช้ชีวิตสามารถแสดงกระบวนการถ่ายโยงจากวงความหมายต้นทางสู่วงความหมายปลายทางได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง	วงความหมายปลายทาง
[อาการมนุษย์ต่อสิ่งไม่มีชีวิต]	[สร้างกำลังใจ]
ความไม่พร้อม	-> สร้างความมั่นใจทางจิตมากขึ้น
ความทุกข์	-> การสอนวิธีการจัดทุกข์
การพึ่งพาคนอื่น	-> ฝึกฝนเรียนรู้การพึ่งตนเอง
ความกลัว กลัวจนกล้า	-> สร้างกำลังใจให้พ้นจากความ กลัวจนกล้ายอมรับ
การมีสติ	-> เกิดกำลังใจในแก้ไขปัญหาจนพ้นวิกฤต

ภาพที่ 6 กระบวนการถ่ายโยงความหมาย
[อุปลักษณ์ อาการมนุษย์เชิงจิตนาการ]

จากอุปลักษณ์อาการทั้งหมดเบื้องต้นจะเห็นได้ว่าการสร้างกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ นั้นได้มีการนำอาการของมนุษย์ในการกระทำ การต่อสู้ การจินตนาการ และสิ่งไม่มีชีวิต มาใช้ในการเปรียบเทียบแต่เป็นสิ่งที่เป็นามธรรมและรูปธรรม

จนเกิดคู่กัน เพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและเกิดมโนภาพเปรียบเทียบในห้วงความนึกคิด โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เกิดความขัดแย้งหรือคล้อยตามกันในภาษาและเกิดความน่าสนใจจนอาจสร้างกำลังใจให้กับผู้อ่านได้ นอกจากนี้ในการถ้อยโองความหมายจากวงความหมายต้นทางไปยังวงความหมายปลายทางพบการถ้อยโองความหมายแบบญาณสัมพันธ์ทั้งสิ้นระหว่าง อากัปกริยา(คน)+ ภาวสัมพันธ์หลากหลาย อาทิ วัตถุ อารมณ์ อวัยวะ

4. [อุปลักษณ์ ธุรกิจ/การเงิน]

อุปลักษณ์ ธุรกิจ/การเงิน หมายถึง การใช้ภาษาที่มีลักษณะอุปลักษณ์ที่มีความหมายเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับสิ่งมีค่าในด้านต่าง ๆ มาใช้เปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพให้เกิด การสร้างกำลังใจเพื่อแสดงว่ากำลังใจ คือ สิ่งมีค่าที่เป็นสินทรัพย์มีระบบการทำงานแบบธุรกิจมีการวัดมูลค่าในเชิงปริมาณซึ่งมีคุณค่าทางความคิดและจิตใจมนุษย์จากการศึกษาพบการนำรูปภาษาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการเงิน มาใช้เป็นอุปลักษณ์ทั้งหมด 30 ถ้อยคำอุปลักษณ์ โดยถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์ดังกล่าว เช่น ลดทอน ของฟรี ดอกเบี้ย ขาดทุน ราคา โบนัส กำไร ลูกค้า บริการหลังการขาย เครดิต ทบตัน แพง ป้ายราคา โปรโมชัน ปั่นหุ้น คลัง การประกันภัย ดังตัวอย่าง

ยอมจ่าย เราก็จะได้ความสำเร็จนั้น ๆ มาประดับตัว ถ้าไม่ยอมจ่าย หรือจ่ายไม่ครบ ก็อดใช้ ไม่มีอะไรฟรีจริง ๆ ทุกอย่างมีป้ายราคาที่ซ่อนอยู่ แต่มันก็ ยุติธรรมดี อยากได้อะไรก็ต้องลงแรง มันเป็นกติกาของธรรมชาติ

5) สะสมความเมตตาได้ดอกเบี๋ยสูงกว่าสะสมเงินทอง

จากบริบทตัวอย่างเบื้องต้นพบว่าอุปลักษณ์ ธุรกิจ/การเงิน สะท้อนให้เห็นว่าการสร้างกำลังใจเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการ โดยวินทร์เสียวาริน ไขภาษากล้วยคำอุปลักษณ์แสดงให้เห็นว่าการสร้างกำลังใจเป็นสิ่งมีค่า โดยชี้ถึงการร่วมลงทุน การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ ความคาดหวังผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ เช่น “ของฟรี” เปรียบกับการส่งเสริมการขายแต่สิ่งที่ได้มีมูลค่ามาก “คลังหัวใจ” เป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่ามหาศาล “โบนัส” เป็นดั่งเงินส่วนแบ่งพิเศษเป็นดั่งทรัพย์สินที่ได้มาเพิ่ม “การปั่นหุ้น” เป็นดั่งการลงทุนไม่มีขาดทุนและไม่ผิดกฎหมาย “ป้ายราคา” เป็นดั่งการลงทุนที่คุ้มค่าและยุติธรรม หรืออย่างคำว่า ดอกเบี๋ยเปรียบเป็นผลประโยชน์ที่มูลค่าสูงทางจิตใจของมนุษย์ ซึ่งสามารถแสดงกระบวนการถ้อยโองจากวงความหมายต้นทางสู่วงความหมายปลายทางได้ดังนี้

- 1) คำชมและคำบอกรักเป็นของฟรี ให้คนอื่นมาเท่าไร ก็ไม่มีวันหมดคลังหัวใจ
- 2) ทุกวันคือความใหม่ ชีวิตที่เหลือคือโบนัส
- 3) สิ่งที่ดีกว่าหุ้นก็คือ ชีวิตและความรักนั้นปั่นได้ ใช้ความขยัน อดทน ความเข้าใจเข้าช่วย และการปั่นหุ้นชีวิตแบบนี้ไม่ผิดกฎหมาย!
- 4) ป้ายราคาเหล่านี้เป็นราคาเต็ม ไม่มีลดราคา ไม่มีโปรโมชัน ต้อง จ่ายเต็ม ๆ มองเป้าหมายแล้วถามตัวเองว่ายอมจ่ายราคาตามป้ายนั้นไหม ถ้า

วงความหมายต้นทาง	วงความหมายปลายทาง
[ธุรกิจ/การเงิน]	[สร้างกำลังใจ]
การส่งเสริมทางธุรกิจ	-> กำลังใจเป็นของง่ายสร้างความสุขมาก
ปริมาณของเงิน/สินทรัพย์	-> กำลังใจที่มหาศาล
เงิน	-> กำลังใจในการใช้ชีวิต
การลงทุน	-> ความรัก ความขยัน ความอดทน เกิด ความสุข
ราคาที่แอบแฝงในธุรกิจ	-> ไม่มีอะไรสูญเสียทุกอย่างได้มาจากการแลกเปลี่ยนที่ยุติธรรม
ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน	-> ความรักความเมตตาสร้างสุขที่มีมูลค่ามาก

ภาพที่ 7 กระบวนการถ่ายทอดความหมาย
[อุปลักษณ์ ธุรกิจ/การเงิน]

จากตัวอย่างแสดงให้เห็น อุปลักษณ์ ธุรกิจ/การเงิน สะท้อนได้ว่าการสร้างกำลังใจของ วินทร์ เลียววาริณ นั้นจะมีการนำธุรกิจการเงินมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสื่อให้อ่านเข้าใจ โดยนำมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพ และสร้างกำลังใจ ซึ่งพบว่าการใช้อุปลักษณ์ธุรกิจ/การเงิน ในการสร้างกำลังใจพบการถ่ายทอดความหมายทั้งแบบญาณสัมพันธ์ และภวสัมพันธ์

5. [อุปลักษณ์ การศึกษา]

อุปลักษณ์ การศึกษา หมายถึง การใช้ภาษาที่มีลักษณะอุปลักษณ์ความหมายเกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือวิทยาการทางวิทยาศาสตร์ในด้านต่าง ๆ มาใช้เปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพให้เกิดการสร้างกำลังใจ จากการศึกษามานำรูปแบบภาษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามาใช้เป็นอุปลักษณ์ทั้งหมด 28 ถ้อยคำอุปลักษณ์ โดยถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์ดังกล่าว เช่น หนังสือ ตำรา บทเรียน หลักสูตร ครู ความรู้ ครอบเหอม ติด F วิชาบัญชี ตารางธาตุ เข้าสอบ ข้อสอบ ดังตัวอย่าง

- 1) คนทุกคนในโลกสามารถเป็นครูของเรา
- 2) อุปสรรคเป็นบทเรียน ความรู้เป็นเชื้อเพลิง ความฝันเป็นแรงขับเคลื่อน
- 3) การใช้ชีวิตก็เหมือนการเล่นว่าวกลางสายลมแรง คุณไม่มีเวลามาเปิดตำราว่าต้องทำอะไร
- 4) ชีวิตไม่เหมือนการเรียนในมหาลัย มีการสอบโดยไม่แจ้งล่วงหน้า คนฉลาดพร้อมเข้าสอบทุกเมื่อ เพราะทุกวันคือความสุข
- 5) มองโลกในแง่ดีคือเมื่อรู้จักให้อภัยเมื่อนั้นความผิดพลาดนั้น ๆ ก็อาจคุ้มค้ำกับความเสียหาย เพราะต่างคนต่างได้รับบทเรียน

จากบริบทตัวอย่างเบื้องต้นพบว่า อุปลักษณ์ การศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าการสร้างกำลังใจเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการ โดย วินทร์ เลียววาริณ ใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ในการสร้างกำลังใจ โดยเปรียบเทียบการเรียนรู้และการต่อสู้กับอุปสรรคในชีวิตกับการศึกษา เช่น คำว่า "เป็นครู" สื่อถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิต ทุกคนที่เราเจอคือครูที่สอนเราทั้งในด้านดีและไม่ดี นอกจากนี้ยังใช้คำเช่น "ตำรา" "บทเรียน" "ความรู้" และ "เข้าสอบ" เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในชีวิตกับการเรียนรู้ การเผชิญกับอุปสรรคเป็นการทดสอบความเข้าใจและความแข็งแกร่งของเรา ถ้าเราตั้งใจเรียนรู้และอดทน เรา จะผ่านการทดสอบและเติบโตอย่างมั่นคงในชีวิต การศึกษาและการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่ไม่มีวันสิ้นสุด ช่วยให้เราเผชิญกับปัญหาได้อย่างมีสติและปัญญา จากบริบทข้างต้นสามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดจากความหมายต้นทางสู่ความหมายปลายทางได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง		วงความหมายปลายทาง
[การศึกษา]		[สร้างกำลังใจ]
ผู้ให้ความรู้ให้คำสั่งสอน	->	แฉ่คิดและสติเตือนใจ
ปัญหาอุปสรรคคือประการณ์	->	ทำให้เกิดกำลังใจในการขับเคลื่อน
ความรู้		
องค์ความรู้	->	เข้าใจการใช้ชีวิตอย่างมีกำลังใจ
การทดสอบ	->	เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดมักเกิดขึ้น
		ได้เสมอการเตรียมใจให้พร้อมก็มี
		ความสุข
บทเรียน	->	ทักษะที่ดีและการให้อภัยจะสร้าง
		ความสุขและความเข้าใจกันเมื่อ
		ผ่านสิ่งเหล่านี้ไปได้เราก็จะมี
		กำลังใจมากขึ้น

ภาพที่ 8 กระบวนการถ่ายทอดโยงความหมาย
[อุปลักษณ การศึกษา]

จากตัวอย่างแสดงให้เห็น อุปลักษณ การศึกษาสะท้อนได้ว่าการสร้างกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ นั้นจะมีการนำการศึกษามาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยนำมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพและสร้างกำลังใจ ซึ่งพบว่าการใช้อุปลักษณการศึกษาในการสร้างกำลังใจพบการถ่ายทอดโยงความหมายทั้งแบบญาณสัมพันธ์ และภวสัมพันธ์

6. [อุปลักษณ สุขภาพ]

อุปลักษณ สุขภาพ หมายถึง การใช้ภาษาที่มีลักษณะอุปลักษณที่ความหมายเกี่ยวข้องกับสุขภาพในด้านต่าง ๆ มาใช้เปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพให้เกิดการสร้างกำลังใจ จากการศึกษาพบการนำรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ มาใช้เป็นอุปลักษณทั้งหมด 26 ถ้อยคำอุปลักษณ โดยถ้อยคำอุปลักษณที่สะท้อนมโนทัศน์ดังกล่าว เช่น เป็นหวัด วิตามิน ยา พิษ ยาฆม ฝึ วัคซีน ซอมบี้ ยาอายุวัฒนะ เอนไซม์ พร่องไขมัน แล็กโทบาซิลลัส อนุมูลอิสระ ออกกำลัง คอเลสเทอรอล เอ็นดอร์ฟิน เชื้อโรค ดังตัวอย่าง

- 1) ชีวิตที่พร่องไขมัน คือการลดอัตรา ลดความโลกลดอบายมุข ชีวิตที่พร่องไขมัน คือ การเข้าใจความว่างเปล่าและมายาของชีวิต
- 2) หมั่นเติมแล็กโทบาซิลลัส แห่งปัญญาเข้าไปในสมองให้มันช่วยย่อยข้อมูลเป็นความรู้ หมักมันให้เป็นปัญญา และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและชาวบ้าน
- 3) การย่อยความรู้เป็นปัญญาต้องใช้จริยธรรม และความรับผิดชอบเป็นเอนไซม์ช่วย
- 4) การออกกำลังกายจิตใจให้แข็งแรงขึ้น มันช่วยลดคอเลสเทอรอลแห่งความโลกลดสารพิษแห่งความหลง หลั่งสารเอ็นดอร์ฟิน แห่งความเมตตาทำให้เรามีความพึงใจต่อการใช้ชีวิตในสถานะมนุษย์ มากขึ้น
- 5) เชื้อโรคแห่งอารมณ์ที่ก่อให้เกิดอนุมูลอิสระในหัวใจบางคนกวาดขยะเข้าไปซ่อนใต้พรมหัวใจหลับตาพยายามลืมมันเสีย แต่ความจริงคือทุกครั้งที่เราลืมตา ปัญหาที่รออยู่ตรงหน้าเราเช่นเดิมนานวันเข้าขยะที่เก็บสะสมไว้มันก็เน่าเหม็น

จากบริบทตัวอย่างเบื้องต้นพบว่า อุปลักษณ สุขภาพสะท้อนให้เห็นว่าการสร้างกำลังใจเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการ โดยวินทร์ เลียววาริณ ใช้ถ้อยคำ อุปลักษณเพื่อเปรียบเทียบด้านสุขภาพ โดยใช้คำว่า "เป็น" และ "คือ" เช่น "เป็นเอนไซม์" และ "พร่องไขมันคือ" การใช้อุปลักษณเหล่านี้เน้นถึงสถานะสุขภาพ อาการทางกาย การดูแลรักษา และสารเคมีต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์ เช่น แลคโตบาซิลลัสซึ่งเป็นแบคทีเรียโปรไบโอติกในอาหารและนม เอนไซม์ที่เร่งปฏิกิริยาเคมีในร่างกาย คอเลสเทอรอลที่มากเกินไปอาจก่อให้เกิดโรค และเอ็นดอร์ฟินที่ช่วยบรรเทาความเครียดและเสริมสร้างสุขภาวะ นอกจากนี้ยังใช้คำทางวิทยาศาสตร์กายภาพ เช่น พร่องไขมัน เชื้อโรค

และอนุโลมอิสระ อุปลักษณะเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการสร้างกำลังใจต้องมีความเข้มแข็ง ลดอัตรา ลดความโลภ-ความหลง ลดบาปมุข และสร้างภูมิคุ้มกันทางอารมณ์และจิตใจด้วยสติปัญญา ความรู้ จริยธรรม และความรับผิดชอบ ซึ่งสามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดจากวงความหมายต้นทางสู่วงความหมายปลายทางได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง	วงความหมายปลายทาง
[สุขภาพ]	[สร้างกำลังใจ]
ร่างกายไร้ไขมัน	-> สร้างกำลังใจให้เบาลงปล่อยวาง ได้มีความสุข
สารที่มีคุณประโยชน์ต่อร่างกาย	-> ปัญญาความรู้ความสุขมีกำลังใจ
สารในการช่วยย่อย	-> เกิดปัญญาในการดำเนินชีวิตมีกำลังใจดีโดยมีจริยธรรมและความรับผิดชอบ
ลดการรับสารพิษเข้าสู่ร่างกาย	-> เสริมกำลังใจในการลดของกิเลสของมนุษย์ให้มีจิตใจที่เข้มแข็ง
สารแห่งความสุข	-> ความเมตตาสร้างความสุข
สารทำให้ร่างกายเสื่อม	-> ต้องสร้างกำลังใจให้เข้มแข็งเพื่อแก้ไขปัญหา

ภาพที่ 9 กระบวนการถ่ายทอดความหมาย [อุปลักษณ์ สุขภาพ]

จากตัวอย่างเบื้องต้นเห็นได้ว่าการสร้างกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ นั้นจะมีการนำสุขภาพ มาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยนำมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพและสร้างกำลังใจ ซึ่งพบว่าการใช้อุปลักษณ์สุขภาพในการสร้างกำลังใจพบการถ่ายทอดความหมายทั้งแบบญาณสัมพันธ์ และภวสัมพันธ์

7. [อุปลักษณ์ ความเชื่อและศาสนา]

อุปลักษณ์ ความเชื่อและศาสนา หมายถึงการใช้ภาษาที่มีลักษณะอุปลักษณ์ที่ความหมายเกี่ยวข้องกับความเชื่อและศาสนาในด้านต่าง ๆ มาใช้เปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพให้เกิดการสร้างกำลังใจ จากการศึกษาพบการนำรูปภาพาที่

เกี่ยวข้องกับความเชื่อและศาสนา มาใช้เป็นอุปลักษณ์ทั้งหมด 21 อุปลักษณ์ โดยถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์ดังกล่าว เช่น มรณานุสติ สัมมาวาจา ฉัพพรรณรังสี สวรรค์ นรก โลกพระศรีอารียะ สัจจะ คาถา เสก ยักษ์ สัจธรรม เครื่องรางทรงพลัง สติ ผิดิบ อมตะ ยันต์ ปีศาจ อวิชชา มายา ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเชื่อ ความศรัทธาในพระพุทธศาสนา คำสอนในพระศาสนาพุทธ จากการศึกษาที่เป็นอุปลักษณ์ประเภทนี้ พบรูปภาพที่เป็นอุปลักษณ์ความเชื่อและศาสนา ดังตัวอย่าง

- 1) บางทีโลกพระศรีอารียะ ถือกำเนิดในเสียงหัวเราะนี้เอง เพราะเสียงหัวเราะเป็นพลังงาน เชื่อมใจ สมานใจ และเป็นยารักษาใจ
- 2) คุณที่ฝ่าออกยากที่สุดคืออวิชชาในหัวเรานี่เอง ลดละมันได้เมื่อไรก็อิสระทันที
- 3) ฉัพพรรณรังสีแห่งรอยยิ้ม เกิดขึ้นเมื่อคุณมีความสุข รับรองว่าฉัพพรรณรังสีแบบนี้เกิดขึ้นกับคุณ อย่างฉับพลันหากคุณทำให้คนอื่นเป็นสุข
- 4) เราต้องรักษาให้แสงอาทิตย์ส่องสว่างในใจตลอด แสงอาทิตย์นี้ก็คือความรู้จักพอ ความไม่ยึดมั่น ไม่ยึดจับสิ่งเร้าเป็นอารมณ์นี่คือยันต์กันเชื่อหมาบ้าได้ดีที่สุด
- 5) สติเป็นเครื่องรางที่ดีที่สุด

จากตัวอย่างเบื้องต้นพบว่า อุปลักษณ์ความเชื่อและศาสนาสะท้อนให้เห็นว่าการสร้างกำลังใจเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการ โดยวินทร์ เลียววาริณ ใช้ภาษาอุปลักษณ์เพื่อแสดงให้เห็นว่าการสร้างกำลังใจมีความเชื่อมโยงกับความเชื่อทางศาสนาพุทธ เช่น การกลับชาติมาเกิดในยุคพระศรีอารียะที่มีความสงบสุข และต้นกัลปพฤกษ์ที่สามารถขอสิ่งต่าง ๆ ได้ การเปรียบเทียบนี้แสดงถึงความสุขและความสมหวังในยุคนั้น ในด้านอื่น ๆ

วินทร์ใช้คำว่า "อวิชา" เปรียบกับคุกที่ซึ่งผู้คนใน
ความไม่รู้ และการปลดปล่อยอวิชาด้วยปัญญาจะ
นำมาซึ่งความสุขและอิสรภาพ การใช้คำว่า
"ฉัพพรรณรังสี" เปรียบกับรัศมี 6 ประการของ
พระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความสุขและ
รอยยิ้ม การใช้คำว่า "ยันต์" เปรียบกับคำสอนทาง
ศาสนาพุทธในการปล่อยวางและลดความโลภ
โกรธ หลง เพื่อป้องกันกิเลส การใช้ "สติ" เปรียบ
กับเครื่องรางที่ช่วยป้องกันอันตรายและทำให้
มนุษย์ปลอดภัยจากทุกข์ วินทร์นำคำสอนทางพุทธ
ศาสนามาสอดแทรกในงานเขียนเพื่อสร้างกำลังใจ
และทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความสำคัญของการใช้
ชีวิตอย่างมีสติและปัญญา ซึ่งสามารถแสดง
กระบวนการถ่ายทอดจากวงความหมายต้นทางสู่
ความหมายปลายทางได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง	วงความหมายปลายทาง
[ความเชื่อศาสนา]	[สร้างกำลังใจ]
การกำเนิดพระพุทธเจ้าองค์ใหม่	-> สร้างกำลังใจให้มีความหวังให้ ชีวิตมีความสุขอย่างแท้จริง ,การมีกำลังใจ มีความหวังใน โลกอุดมคติ
หลงเชื่อความโง่เขลาความไม่รู้	-> การคุมขัง,ขาดอิสรภาพทาง จิตใจ
ความเชื่อแสงของผู้มีบุญ	-> รัศมีแห่งความสุขแผ่กำลังใจให้ ผู้อื่น
ความเชื่อในเครื่องป้องกันภัย	-> เครื่องป้องกันความกิเลส
ความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์	-> เป็นกำลังใจให้มีสติเป็นสิ่ง ป้องกันตน, สิ่งเตือนให้รู้ตัวรู้ ตน

ภาพที่ 10 กระบวนการถ่ายทอดความหมาย
[อุปลักษณ์ ความเชื่อศาสนา]

จากตัวอย่างแสดงให้เห็น อุปลักษณ์
ความเชื่อและศาสนาสะท้อนได้ว่าการสร้างกำลังใจ
ของวินทร์ เลียววาริณ นั้นจะมีการนำความเชื่อมา
ใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ โดย
นำมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพและสร้าง

กำลังใจ ซึ่งพบว่าการใช้อุปลักษณ์ความเชื่อและ
ศาสนาในการสร้างกำลังใจพบการถ้อย
ความหมายทั้งแบบญาณสัมพันธ์ และ ภาวสัมพันธ์

8. [อุปลักษณ์ อาหาร]

อุปลักษณ์ อาหาร หมายถึง การใช้ภาษาที่
มีลักษณะอุปลักษณ์ที่ความหมายเกี่ยวข้องกับ
อาหารในด้านต่าง ๆ มาใช้เปรียบเทียบเพื่อสร้าง
ภาพให้เกิดการสร้างกำลังใจ จากการศึกษาพบ
การนำรูปภาษาที่เกี่ยวข้องกับอาหารมาใช้เป็นอุป
ลักษณ์ทั้งหมด 13 ถ้อยคำอุปลักษณ์ โดยถ้อยคำ
อุปลักษณ์ ที่สะท้อนมนโพนต์ดังกล่าว เช่น ต้มไข่
ขนมสอดไส้ ข้าวสาร รสรัก รสชม สุก ดิบ อาหาร
วิเศษ ผลไม้ รสหวาน รสเปรี้ยว หวาน อารมณ์
เปรี้ยว ดังตัวอย่าง

- 1) ไปไม่เก๋าร่วงหล่นจากต้นลงสู่โคนเพื่อเป็นปุ๋ยให้
ตัวมันเอง ประสบการณ์ที่เลวร้ายในชีวิตเป็น
อาหารวิเศษให้เราได้เจริญเติบโต
- 2) คำชมเป็นของหวาน คำวิจารณ์เป็นยาขม แต่
หากไม่รู้จักความขมไหนเลยจะซาบซึ้งกับความ
หวานได้เต็มที่
- 3) อารมณ์เปรี้ยวไม่จำเป็นต้องเป็นผลกระทบจาก
ภายนอก บางครั้งนอนหลับตาในห้องปิดเงียบ
คนเดียว ผลไม้อารมณ์ก็สามารถเน่าเสียได้
เช่นกัน หากไม่แยกมันออก ผลไม้ทั้งกองอาจ
เสียหายทั้งหมด
- 4) ความพ่ายแพ้ไม่มีรสขม หากท่านไม่กลืนมันลงไป
- 5) ขนมสอดไส้ ความสุขซ่อนอยู่ภายในความทุกข์
รอเราค้นหาและแตะต้องมัน แม้ยามที่ชีวิตกำลัง
ทนทุกข์ทรมาน

จากตัวอย่างเบื้องต้นพบว่า อุปลักษณ์
อาหารสะท้อนให้เห็นว่าการสร้างกำลังใจเป็นสิ่งที่
มนุษย์ต้องการ โดยวินทร์ เลียววาริณ แสดงให้เห็น
ว่าการสร้างกำลังใจเป็นสิ่งที่จำเป็นและมี

ความสำคัญสำหรับมนุษย์ เช่นเดียวกับอาหารที่จำเป็นสำหรับร่างกาย โดยวินทร์ใช้ภาษาที่เปรียบเปรยกำลังใจเป็นอาหารเพื่อสะท้อนถึงการบำรุงและเสริมสร้างจิตใจ อาหารเป็นสิ่งที่ช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโตและแข็งแรง การสร้างกำลังใจก็มีบทบาทในการทำให้จิตใจเข้มแข็งและมีพลัง คำว่า "อาหารวิเศษ" ที่ วินทร์ใช้หมายถึงอาหารที่มีคุณสมบัติพิเศษในการเสริมสร้างร่างกาย เช่นเดียวกับกำลังใจที่มีพลังในการทำให้จิตใจมีพลังและสดชื่น คำว่า "ขนมหวาน" และ "ของหวาน" หมายถึงความสุขและความเพลิดเพลินที่เพิ่มพลังงานให้กับชีวิต ในขณะที่รสชาติอื่น ๆ เช่น "เปรี้ยว" และ "ขม" แสดงถึงอุปสรรคและความยากลำบากที่อาจเกิดขึ้นในชีวิต ในทางวรรณคดี การใช้ภาษาดังกล่าวเป็นภาพพจน์ชนิดหนึ่ง ที่เรียกว่า อวัตพากย์ (synesthesia) ซึ่งเป็นการผสมผสานสัมผัสทางรสกับสัมผัสทางอารมณ์ การเปรียบเทียบนี้ช่วยให้เราเห็นว่าความทุกข์และปัญหาสามารถเปลี่ยนเป็นกำลังใจได้ หากเราปรับมุมมองและเรียนรู้จากประสบการณ์เหล่านั้นจนเกิดปัญญาในการดำเนินชีวิต ดังนั้นอุปลักษณะอาหาร ของวินทร์ เลียววาริณ แสดงให้เห็นถึงการถ่ายทอดความหมายจากอาหารที่จำเป็นและมีรสชาติต่าง ๆ มาสู่การเสริมสร้างกำลังใจและการเผชิญหน้ากับปัญหาในชีวิตประจำวัน ช่วยให้เราเห็นว่ากำลังใจมีความสำคัญไม่แพ้อาหารในการทำให้อชีวิตมีความสุขและสมบูรณ์ ซึ่งสามารถแสดงกระบวนการถ่ายทอดจากวงความหมายต้นทางสู่วงความหมายปลายทางได้ดังนี้

วงความหมายต้นทาง		วงความหมายปลายทาง
[อาหาร]		[สร้างกำลังใจ]
อาหารล้ำเลิศ ของยอดเยี่ยม	->	การสร้างประสบการณ์สร้างกำลังใจที่แข็งแกร่ง
ความหวานหอมความอร่อย	->	คุณค่าของความสุขต้องผ่านความเลวร้ายมาก่อน
รสเปรี้ยว	->	การรู้ทันจิตใจอารมณ์และการปรุงแต่ง
รสขม	->	ความทุกข์หากเราไม่นำมาใส่ใจเราก็ไม่ทุกข์
ลักษณะของอาหาร	->	ในสุขมีทุกข์ในทุกข์มีสุขในวิฤตมีโอกาสเสมอ

ภาพที่ 11 กระบวนการถ่ายทอดความหมาย

[อุปลักษณะ อาหาร]

จากตัวอย่างแสดงให้เห็น อุปลักษณะอาหารสะท้อนได้ว่าการสร้างกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ นั้นจะมีการนำอาหารมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยนำมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพและสร้างกำลังใจ ซึ่งพบว่าการใช้อุปลักษณะอาหารในการสร้างกำลังใจพบการถ่ายทอดความหมายทั้งแบบญาณสัมผัส และภวสัมผัส

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาอุปลักษณะการใช้ภาษาเพื่อการสร้างกำลังใจในวรรณกรรมบำบัด: ประเภทหนังสือ How to จากหนังสือชุดเสริมกำลังใจ ของวินทร์ เลียววาริณ ที่เกี่ยวข้องคำหรือข้อความที่แสดงถึงการสร้างกำลังใจ ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ [อุปลักษณะ วัตถุสิ่งของ] [อุปลักษณะ ธรรมชาติ] [อุปลักษณะ มนุษย์] แยกออกเป็น 4 ประเภทย่อย คือ [อุปลักษณะ อาการมนุษย์เชิงการกระทำ] [อุปลักษณะ อาการมนุษย์ในการต่อสู้] [อุปลักษณะ อาการมนุษย์เชิงจิตนาการ] [อุปลักษณะ อาการมนุษย์ต่อสิ่งไม่มีชีวิต] [อุปลักษณะ ธุรกิจ/การเงิน] [อุปลักษณะ การศึกษา] [อุปลักษณะ

สุขภาพ] [อุปลักษณะ ความเชื่อและศาสนา] [อุปลักษณะ อาหาร] ในครั้งนี้ผู้เขียนได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานที่ว่า การใช้ภาษาสัมพันธ์กับระบบความคิดของผู้ใช้ภาษา การรับรู้และเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ตลอดจนประสบการณ์ของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ทางการรับรู้ทางโลกหรือทางวัฒนธรรม ทำให้มนุษย์สามารถเข้าใจในตัวภาษาที่เกิดจากความเคยชินในการดำรงชีวิตหรือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

จากผลการศึกษาเบื้องต้นสามารถสรุปการใช้อุปลักษณะในการสร้างกำลังใจในหนังสือชุดเสริมกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ ได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. การใช้อุปลักษณะในการสร้างกำลังใจที่เกิดจากการใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน คือ ผู้อ่านมีความรู้หรือมีมโนทัศน์ในเรื่องที่เขียนคืออยู่แล้ว วินทร์ เลียววาริณ ได้ใช้ลักษณะดังกล่าวมาสร้างเรื่องราวให้เกิดกำลังใจในเรื่องโดยอาศัยมโนทัศน์ที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ อยู่แล้วของผู้อ่าน เช่น หิ่งห้อยตัวน้อยในที่มืดสว่างกว่าโคมไฟที่จุดตอนกลางวัน การเลือกโอกาสที่เหมาะสมเป็นหัวใจหนึ่งของความสำเร็จ หรือ การมีความสุขไม่ใช่เรื่องยากเกินเอื้อม เริ่มที่การถอดแวนตาออกมาออกก่อนมองโลกตามความเป็นจริง ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวเมื่อผู้อ่านมีมโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ คืออยู่แล้วจึงสามารถเข้าใจและเกิดอารมณ์คล้อยตามไปกับสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะนำเสนอ สอดคล้องกับ บุญดาปัญญาไว (2544) ได้กล่าวว่า ผู้ที่สามารถเข้าใจเรื่องราวและสามารถตีความเรื่องที่ให้เกิดอารมณ์ได้นั้นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องใดมากย่อมสามารถเข้าใจเรื่องนั้นได้มาก ในทำนองเดียวกัน

กับณรงค์กรรณ รอดทรัพย์, อัญชลี วงศ์วัฒนา และพัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ (2560) ได้กล่าวว่า สิ่งที่น่ามาใช้ในการเปรียบเทียบนั้นมาจากประสบการณ์ของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ที่ได้มาจากสิ่งแวดล้อมประสบการณ์ มนุษย์พยายามเชื่อมโยงประสบการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมตลอดจนสิ่งแวดล้อมรอบตัวต่าง ๆ นำมาเปรียบเทียบอยู่ตลอด โดยลักษณะการใช้อุปลักษณะย่อมแสดงหน้าที่สื่อความหมายทางภาษาแล้วยังสามารถอธิบายระบบความคิดของผู้ใช้ภาษาซึ่งสะท้อนออกมาจากถ้อยคำที่เป็นอุปลักษณะเพื่อเข้าใจความหมายที่ลึกซึ้งของข้อความนั้น ดังที่ธิดา โมสิกรัตน์ (2526) กล่าวถึง การแต่งวรรณคดีสื่ออารมณ์มักใช้ลักษณะบางประการของสิ่งใดสิ่งหนึ่งสื่อความหมาย และบอกลักษณะบางอย่างที่ผู้แต่งต้องการให้ผู้อ่านเข้าใจ ถ้าผู้อ่านมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ผู้แต่งเขียน ผู้อ่านจะตีความได้ถูกต้องและเกิดอารมณ์ เช่นเดียวกับวุฒินันท์ แก้วจันทร์เกต (2566) กล่าวว่า การใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบโดยนำสิ่งที่ป็นนามธรรมไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่ป็นรูปธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์คุ้นเคยหรือมีประสบการณ์มากกว่าเพื่อนำมาอธิบายทำความเข้าใจและรับรู้ความหมายของสิ่งเหล่านั้น อุปลักษณะจึงเป็นผลผลิตที่สะท้อนความคิดและการกระทำของมนุษย์ ดังนั้นการใช้อุปลักษณะเพื่อสร้างกำลังใจ โดยการคำนึงถึงประสบการณ์หรือมโนทัศน์ของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งจึงเป็นสิ่งจำเป็น เมื่อมีการนำมโนทัศน์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีความคล้ายกันก็จะสามารถสร้างจินตภาพและก่อให้เกิดการเสริมสร้างกำลังใจตามมาด้วย

2. การใช้อุปสรรคในการสร้างกำลังใจที่เกิดจากการใช้ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านแต่วันทรีเลียวาริน ได้นำสิ่งเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดความขัดแย้งกับมโนทัศน์เดิม หรือทำให้แปลกไปจากมโนทัศน์เดิม เช่น การใช้อาการของสิ่งมีชีวิตที่ไม่มีชีวิตหรือสิ่งที่เป็นนามธรรม การนำเอามโนทัศน์ของสิ่งหนึ่งไปใช้กับสิ่งที่ไม่น่าจะเกิดด้วยกันได้ สามารถสร้างความรู้สึกแปลกใหม่และก่อให้เกิดกำลังใจได้ เช่น เมื่อถึงเวลาวางมือ การวางมือวางใจ The show must go on. ไปตามเหตุและปัจจัยของมัน, ขนมหอดไส้ ความสุขซ่อนอยู่ภายใน ความทุกข์รอเราค้นหาและแตะต้องมัน แม้ยามที่ชีวิตกำลังทรมานทุกข์ทรมาน สอดคล้องกับธิดาโมสิกรัตน์ (2526) กล่าวว่า การสร้างความขัดแย้งโดยผู้แต่งเขียนให้ตัวละครหรือบุคคลในเรื่องแสดงพฤติกรรมที่ขัดแย้งอย่างที่คุณผู้อ่านคาดไม่ถึง หรือในทำนองที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ ความรู้สึกขัดแย้งเหล่านั้นก็จะสามารถสร้างอารมณ์ให้กับผู้อ่านได้ และทัศนีย์ กระต่ายอินทร์ (2521) ได้กล่าวเกี่ยวกับการสร้างอารมณ์ในวรรณกรรมร้อยแก้วว่า ในการสร้างอารมณ์ผู้เขียนมักใช้กลวิธีต่างกัน เช่น กำหนดให้ตีความประสบการณ์ผิด สร้างความขัดแย้งตัวเอง ลงให้คิดใช้ตรรกวิทยาผิดๆ และการใช้ภาษาอย่างมีศิลปะในการเลือกใช้คำ ดังนั้นการสื่อสารโดยทำให้ผู้อ่านรับสารที่มีเนื้อหาผิดไปจากมโนทัศน์เดิมที่มีอยู่หรือทำให้แปลกไปจากมโนทัศน์เดิม จึงเป็นอีกกลวิธีหนึ่งในการใช้อุปสรรคเพื่อสร้างกำลังใจได้ ส่วนณัชชา ตั้งตรงฤทัย (2559) ศึกษาเรื่องการศึกษาทบทวนของเพลงร็อคในการปลูกฝังคุณค่า และการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน พบว่า เพลงร็อคมีเนื้อหาให้กำลังใจกันระหว่างบุคคลมากที่สุด โดยเป็นเนื้อหาที่ให้กำลังใจกันให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ

กล่าวถึงการสร้างแรงผลักดันให้เผชิญกับความผิดหวังในความรัก การให้กำลังใจผู้ที่มีความรักที่มีอุปสรรค เป็นต้น และการให้กำลังใจส่วนใหญ่กล่าวถึงเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ผิดหวัง เพลงร็อคสามารถเปลี่ยนวิธีคิด ให้กำลังใจในการใช้ชีวิตและความรัก ใช้เป็นแรงบันดาลใจแก่เยาวชน และคุณค่าที่แฝงในเพลงร็อค คือสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งในครอบครัว สร้างมิตรภาพ สร้างมิตรภาพของกลุ่มคนที่ฟังเพลงร็อค และช่วยสะท้อนสังคมจากรูปถ้อยคำภาษาในบทเพลงที่มีความรุนแรงแต่กลับมีพลังสร้างกำลังใจในความขัดแย้งนั้น ดังนั้นการสื่อสารโดยทำให้ผู้อ่านรับสารที่มีเนื้อหาผิดไปจากมโนทัศน์เดิมที่มีอยู่หรือทำให้แปลกไปจากมโนทัศน์เดิมจึงเป็นอีกกลวิธีหนึ่งในการใช้อุปสรรคเพื่อสร้างกำลังใจได้

3. การใช้อุปสรรคในการสร้างกำลังใจที่เกิดจากการใช้มโนทัศน์ของผู้เขียน คือผู้เขียนมีมโนทัศน์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้อ่านนึกไม่ถึง ผู้เขียนจึงได้นำเสนอมโนทัศน์เหล่านั้นโดยมโนทัศน์ที่ผู้เขียนเสนอจะเป็นการเปรียบเทียบลักษณะของสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่พบการเปรียบเทียบโดยทั่วไป แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบแล้วผู้อ่านจะเข้าใจได้ เนื่องจากมีมโนทัศน์ในสิ่งสองสิ่งที่น่าสนใจเปรียบเทียบอยู่แล้ว สร้างให้เกิดความแปลกใหม่ และก่อให้เกิดกำลังใจตามไปได้ เช่น เราสามารถออกแบบชีวิตของเราเองได้ และให้อิสระภาพในการใช้ชีวิตที่ดีตัวกำหนดงานออกแบบและชีวิตที่ต้องออกแบบมักเป็นชีวิตที่เรียบง่าย ดังนั้นการใช้อุปสรรคในการสร้างกำลังใจจะช่วยสร้างสภาพจิตใจของมนุษย์ให้มีพลัง สามารถผลักดันให้บุคคลมีความรู้สึกและพฤติกรรมอันพึงประสงค์ เป็นสิ่งที่ไม่มิตัวตนแต่เกิดขึ้นในชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดมาแสดงออกให้เห็นได้ในรูปแบบของพฤติกรรม เช่น

ความกระตือรือร้น ความมุ่งหวังความมั่นใจความกล้าหาญ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลผู้มีขวัญกำลังใจดีหรือมีขวัญกำลังใจมากหรือมีขวัญกำลังใจสูง อีกทั้งวินทร์ เลียววาริณ ได้นำเสนอหลักปรัชญาศาสนา คำสอนหลักธรรมทางพุทธศาสนามาใช้เป็นอุปลักษณ์สร้างกำลังใจจำนวนมากการสอดคล้องกับจุฑามาศ ศรีระชา, ชนิกันต์ กู้เกียรติ (2565) ศึกษาเรื่องการศึกษามงคลชีวิตที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ พบว่า เพื่อให้ผู้อ่านได้คิด พิจารณาและปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเองและสังคม หนังสือเสริมกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ จึงเป็นหนังสือที่มีคุณค่าในการพัฒนาและยกระดับจิตใจ ส่งเสริมให้ผู้อ่านเข้าใจและรู้เท่าทันถึงความเป็นไปของโลกและชีวิต

นอกจากนี้ การศึกษาในครั้งนี้ยังพบว่า กระบวนการถ่ายทอดทางความหมายของอุปลักษณ์จากต้นทางกับความหมายของรูปภาพในวงความหมายปลายทาง ในหนังสือชุดเสริมกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ มีลักษณะการถ่ายทอดความหมายแบบญาณสัมพันธ์เป็นส่วนใหญ่ และพบการถ่ายทอดความหมายแบบภวสัมพันธ์บางส่วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพจน์, 2563; Duangsee, 2017; Techacharoenrungrueang, 2022 ที่ชี้ว่า อุปลักษณ์จำนวนมากในภาษาไทย เกิดจากการรับรู้เชิงประสาทสัมผัสและประสบการณ์ตรงที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างความหมายต้นทางและปลายทาง หรือ ญาณสัมพันธ์มากกว่าการถ่ายทอดเชิงภวสัมพันธ์ ผลการศึกษาในครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่า อุปลักษณ์ที่ใช้ในการสร้างกำลังใจมีแนวโน้มมุ่งเน้นการใช้คุณลักษณะที่ผู้ใช้ภาษารับรู้ได้จากสรรพสิ่งที่ป็นรูปธรรมมาสื่อถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม เพื่อเสริมสร้าง

การเข้าถึงความหมายเชิงอารมณ์และกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดพลังใจอย่างลึกซึ้ง

เอกสารอ้างอิง

- การุญญ์ พนมสุข. (2549). *การวิเคราะห์เปรียบเทียบอุปลักษณ์ในบทอัครรรยของวรรณกรรมไทย*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2550). ภาษากับความคิด: มโนทัศน์อุปลักษณ์. *วารสารนิเทศศาสตร์*, 25(3), 1–22.
- จุฑามาศ ศรีระชา และชนิกานต์ กู้เกียรติ. (2565). มงคลชีวิตที่ปรากฏในหนังสือเสริมกำลังใจของวินทร์ เลียววาริณ. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 7(3), 131–143.
- ณงค์กรณ รอดทรัพย์, อัญชลี วงศ์วัฒนา และพัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์. (2560). อุปลักษณ์เกี่ยวกับอารมณ์กลัวในรวมเรื่องสั้นและรายการโทรทัศน์ภาษาไทย. *อารยธรรมศึกษาโขง-สาละวิน*, 8(2), 85–107.
- ณัชชา ตั้งตรงฤทัย. (2559). การศึกษาบทบาทของเพลงร็อคในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน. *วารสารการสื่อสารและการจัดการ*, 2(2), 19–38.
- ทัศนีย์ กระต่ายอินทร์. (2521). *อารมณ์ขันในวรรณกรรมร้อยแก้วของไทยระหว่าง พ.ศ. 2453-2516* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ธนพล เอกพจน์. (2561). อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์
ความจนในภาษาไทย: กรณีศึกษาการใช้
ภาษาไทยบนเว็บไซต์พื้นที่ปดอทคอม.
มนุษยสังคมสาร (มสส.) คณะมนุษย
ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏบุรีรัมย์, 16(1), 397-420.
- ธิดา โมสิกรัตน์. (2526). เอกสารการสอนชุดวิชา
ภาษาไทย 4 : วรรณคดีไทย หน่วยที่ 1-7
(พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- บุญดา ปัญญาโว. (2544). กลวิธีการสร้างอารมณ์
ขันในนวนิยายของวิมล ศิริไพบูลย์
(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประพจน์ อัครวิรุฬหการ. (2563). อุปลักษณ์ใน
ภาษาไทย: การวิเคราะห์เชิงมนทัศน์.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 11(2), 199-
215.
- ประพจน์ อัครวิรุฬหการ. (2563). อุปลักษณ์เชิง
มนทัศน์กับการรับรู้ทางประสาทสัมผัสใน
ภาษาไทย. วารสารภาษาศาสตร์, 37(2),
45-68.
- รัชนิยา กลิ่นน้ำหอม และณัฐพร พานโพธิ์ทอง.
(2551). การเมืองคือการรักษาโรค: มโน
อุปลักษณ์ที่สะท้อนจากถ้อยคำอุปลักษณ์
ของนักการเมืองไทย. ภาษาและวรรณคดี
ไทย, 25, 132-157.
- วรวรรณ เพ็ชรกิจ. (2551). การศึกษาอุปลักษณ์
เกี่ยวกับ ไรคมะเร็งในภาษาไทยตามแนว
ปรัชญาศาสตร์และวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์
(วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกด. (2566). ความเครียด:
การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของผู้ใช้
ภาษาไทยในทวิตเตอร์. วารสารศิลป
ศาสตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 23(3),
111-139.
- ศุภชัย ต๊ะวิชัย. (2549). อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์
แสดงอารมณ์โกรธในภาษาไทย.
(วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. (2547). ภาษาศาสตร์ปริชาน.
กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Bergsma, A. (2008). Do self-help books
help? *Journal of Happiness Studies*,
9(3), 341-360.
DOI: 10.1007/s10902-006-9041-2
- Duangsee, E. (2017). Karma: Conceptual
metaphors reflecting beliefs in Thai
society. *Journal of Humanities and
Social Sciences, Suan Sunandha
Rajabhat University*, 9(2), 14-29.
- Gibbs, R. (1994). *The poetics of mind:
Figurative thought, language, and
understanding*. Cambridge: Cambridge
University Press.

Lakoff, G. (1987). *Women, fire, and dangerous things: What categories reveal about the mind*. Chicago: University of Chicago Press.

Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.

Techacharoenrungrueang, S. (2022). Conceptual metaphors of love in Thai pop songs. *Manusya: Journal of Humanities*, 25(2), 133-155.
DOI: 10.1163/26659077-25020004